

**MEĐUNARODNI KRIVIČNI SUD
ZA BIVŠU JUGOSLAVIJU**

**TUŽILAC
MEĐUNARODNOG SUDA**

PROTIV

MOMČILA PERIŠIĆA

OPTUŽNICA

Tužilac Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju, u skladu sa svojim ovlašćenjima iz člana 18 Statuta Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju, optužuje:

MOMČILA PERIŠIĆA

za **ZLOČINE PROTIV ČOVEČNOSTI i KRŠENJA ZAKONA I OBIČAJA RATOVANJA**, kako sledi:

OPTUŽENI

1. **Momčilo PERIŠIĆ** (od oca Svetozara PERIŠIĆA) rođen je 22. maja 1944. u Koštunicima, u Srbiji, Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija (u daljem tekstu: SFRJ). Postao je pripadnik Jugoslovenske narodne armije (u daljem tekstu: JNA) i 1966. diplomirao na Vojnoj akademiji Kopnene vojske. Kada je počeo sukob u bivšoj Jugoslaviji, **Momčilo PERIŠIĆ** je bio komandant Artiljerijskog školskog centra JNA u Zadru. U januaru 1992. **Momčilo PERIŠIĆ** je imenovan za komandanta novoformiranog 13. korpusa (Bilečki korpus) JNA, čije je komandno mesto bilo na području Mostara, u SFRJ. U maju 1992, nakon što se JNA formalno povukla sa teritorije Republike Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: BiH), ime joj je promenjeno u Vojsku Jugoslavije (u daljem tekstu: VJ). U junu 1992. **Momčilo PERIŠIĆ** je postavljen za načelnika Generalštaba i zamenika komandanta Treće armije sa sedištem u Nišu. Njen komandant postao je u aprilu 1993.

Položaj i ovlašćenja optuženog

2. **Momčilo PERIŠIĆ** je postao načelnik Generalštaba VJ 26. avgusta 1993. ili približno tog datuma i tu dužnost je obavljao do 24. novembra 1998. On je bio najviši oficir u VJ i imao je opštu nadležnost i odgovornost za njeno funkcionisanje. Po jugoslovenskom zakonu, bio je podređen jedino predsedniku Savezne Republike Jugoslavije (u daljem tekstu: SRJ) i Vrhovnom savetu odbrane SRJ (u daljem tekstu: VSO) koji su činili predsednik SRJ i predsednici dveju konstitutivnih republika, Srbije i Crne Gore.
3. Nadležnost **Momčila PERIŠIĆA** u odnosu na VJ podrazumevala je ingerencije nad vojnim i građanskim licima u VJ, u okviru politike i ograničenja koje je

određivao VSO. Njegove ingerencije nad ljudstvom podrazumevale su i *de jure* i *de facto* ovlašćenja da:

- a. donosi i sprovodi odluke za Generalštab VJ i sve potčinjene jedinice;
 - b. izdaje zapovesti, instrukcije i direktive i stara se da te zapovesti, instrukcije i direktive budu izvršene;
 - c. premešta i nalaže prekomandu ljudstva VJ u Vojsku Republike Srpske (u daljem tekstu: VRS) i Srpsku vojsku Krajine (u daljem tekstu: SVK) preko 30. i 40. kadrovskeg centra Generalštaba VJ radi kraćih privremenih zadataka ili na duže neodređeno vreme.
4. **Momčilo PERIŠIĆ** je, u okviru politike i ograničenja koje je određivao VSO, imao ovlašćenje da koristi i raspolaže materijalnim sredstvima VJ, uključujući: municiju, naoružanje i sisteme naoružanja, gorivo, hranu, sanitetski materijal, zdravstvene objekte, obrazovanje, rezervne delove, odeću i vojni smeštaj.
5. **Momčilo PERIŠIĆ** je sprovodio ta ovlašćenja preko Generalštaba VJ, najvišeg stručnog i štapskog organa za pripremu i upotrebu vojske u miru i ratu. On je ta ovlašćenja ponekad sprovodio u dogovoru i uz konsultacije sa starešinama VRS i SVK. U slučaju oficira VJ koji su bili prekomandovani u SVK i VRS, **Momčilo PERIŠIĆ** je svakodnevno operativno rukovođenje tim oficirima, barem u znatnoj meri, preneo ili prebacio na generala Ratka Mladića, komandanta Glavnog štaba VRS, generala Milana Čeleketića, komandanta SVK, i njegovog naslednika, generala Mileta Mrkšića.
6. **Momčilo PERIŠIĆ** je bio odgovoran za izdavanje naređenja, nadzor, kontrolu i disciplinu svih pripadnika i jedinica koje su činile VJ i delovale kako u granicama SRJ tako i van njih, što je uključivalo sledeće:
- a. Sve pripadnike VJ koji su prekomandovani u VRS i SVK preko 30. i 40. kadrovskeg centra Generalštaba VJ, bez obzira na to da li je operativno rukovođenje tim pripadnicima preneto ili prebačeno na komandante tih drugih snaga, a kojima je VJ i dalje isplaćivala plate i za koje je zadržala ovlašćenje da donosi konačne odluke u vezi sa njihovim unapređenjem ili prestankom službe. Uprkos tome što je svakodnevno operativno rukovođenje tim oficirima preneo na druge, **Momčilo PERIŠIĆ** je i dalje imao ovlašćenje i stvarnu mogućnost da te oficire disciplinuje i kazni, kao što se navodi u paragrafu 37 ove Optužnice.
 - b. Sve pripadnike VJ na službi u regularnim jedinicama VJ, poslate na zadatke izvan SRJ ili angažovane u aktivnostima na prostoru Jugoslavije u svrhu podrške SVK i VRS.
 - c. Sva vojna lica VRS i SVK koja su svoju vojnu službu započela u tim armijama, ali koja su, pošto su prošla vojnu obuku u VJ i postala njeni oficiri, kasnije isplaćivana i unapređivana u VJ, regulišući status preko 30. i 40. kadrovskeg centra.
7. **Momčilo PERIŠIĆ** je takođe imao odnos subordinacije s bivšim pripadnicima JNA koji su se priključili novoformiranoj SVK i VRS i koji su postali oficiri u 30. i 40. kadrovskeg centru Generalštaba VJ, a koje je VJ i dalje plaćala za službu u

SVK i VRS i za koje je zadržala ovlašćenje da donosi konačne odluke u vezi sa njihovim unapređenjem i prestankom službe.

INDIVIDUALNA KRIVIČNA ODGOVORNOST

Član 7(1) Statuta Međunarodnog suda

8. **Momčilo PERIŠIĆ** snosi individualnu krivičnu odgovornost za zločine navedene u ovoj Optužnici shodno članovima 3 i 5 Statuta Međunarodnog suda, čije je planiranje, pripremu ili izvršenje pomagao i podržavao. Dok je obavljao dužnost načelnika Generalštaba VJ, **Momčilo PERIŠIĆ** je, shodno politici i ograničenjima koje je određivao VSO, koristio svoje ingerencije da bi obezbedio znatnu vojnu pomoć VRS, znajući da se ona dobrim delom koristi za činjenje zločina navedenih u ovoj Optužnici.
9. Takva pomoć je obuhvatala nastavak prakse obezbeđivanja većine viših oficira VRS, kao i snabdevanja velikim količinama oružja, municije i drugog logističkog materijala potrebnog za činjenje zločina. Pružena pomoć bila je obimna i značajna i u toku perioda kada je **Momčilo PERIŠIĆ** bio načelnik Generalštaba dostavljena je uglavnom bez prekida. **Momčilo PERIŠIĆ** je tu pomoć davao svestan da se znatan deo te pomoći koristi za činjenje zločina. Ta pomoć je obezbeđivana tajno, u suprotnosti s rezolucijama Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija koje su delom i donete zbog toga što se ta pomoć koristila za činjenje zločina. Ta pomoć je obezbeđivana uprkos zvaničnim tvrdnjama vlade SRJ da nije vojno angažovana u sukobima u Republici Hrvatskoj (u daljem tekstu: Hrvatska) ili BiH. U nekim slučajevima, ta pomoć je podrazumevala upućivanje u BiH pripadnika regularnih snaga VJ stacioniranih u SRJ. **Momčilo PERIŠIĆ** je takvu pomoć pružao radnjama koje je preduzimao lično i preko radnji koje su preduzimali njegovi potčinjeni. Pomoć u ljudstvu i logistici pružena VRS u velikoj meri je i materijalno doprinela njenoj sposobnosti da čini zločine.

Obezbeđivanje oficirskog kadra SVK i VRS

10. VJ je, pod komandom **Momčila PERIŠIĆA**, nastavila da sprovodi politiku VSO i njegovih individualnih članova na obezbeđivanju i finansiranju većine oficira koji su činili oficirski kadar VRS i SVK. To obezbeđivanje oficirskog kadra VRS i SVK obuhvatalo je regulisanje njihove službe, isplatu plata (uključujući dodatke za učešće u borbenim zadacima za vreme službovanja u VRS i SVK), beneficije i unapređenja.
11. Obezbeđivanje oficira VJ vršeno je tajno kako bi se prikrila umešanost VJ i vlade SRJ u sukobe u Hrvatskoj i BiH, čime su kršene rezolucije Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija. U novembru 1993. **Momčilo PERIŠIĆ** je pri Generalštabu VJ lično osnovao kadrovske centre s posebnom namenom kako bi se prikrilo obezbeđivanje i plaćanje tih oficira. Ti centri su poznati kao "30. kadrovski centar" za pripadnike VJ koji su služili u VRS i "40. kadrovski centar" za pripadnike VJ koji su služili u SVK.
12. Osnovna funkcija tih kadrovskih centara s posebnom namenom bila je da se preko njih vrši isplata plata i reguliše služba velikog broja bivših oficira JNA koji su služili u VRS i SVK, kao i velikog broja oficira VJ koji su prekomandovani u VRS i SVK. Ti centri su obavljali poslove administracije i regulisanja statusa velikog broja vojnih i građanskih lica na službi u SVK i VRS.

13. Oficiri VJ koji su slani u SVK i VRS birani su po kriterijumima koje je delom ustanovio **Momčilo PERIŠIĆ**. Mnogi oficiri su odabrani zato što su rođeni u BiH ili u Hrvatskoj. Neki su odabrani da bi uticali na sastav i karakter tih armija. Nekima koji su se dobrovoljno javili bilo je dozvoljeno da idu, a pritom im služba u VJ nije prestala i oni su i dalje dobijali plate kao oficiri VJ. Mnogi koji nisu bili raspoloženi da idu podsticani su davanjem jugoslovenskog državljanstva ili prisiljavani pretnjom kaznenim merama kao što je prinudni odlazak u prevremenu penziju. **Momčilo PERIŠIĆ** je lično davao naređenja da njegovi potčinjeni pređu u VRS i SVK.
14. Koordinacija između VJ i VRS bila je toliko bliska da su politički rukovodioci Republike Srpske i general Ratko Mladić mogli da traže da određeni oficiri VJ budu stavljeni pod njihovu operativnu komandu ili da se penzionišu preko 30. kadrovske centra.
15. Oficiri VJ služili su u SVK i VRS radi kraćih privremenih zadataka ili na duže neodređeno vreme. Od nekih oficira se, pre povratka u VJ, tražilo da pribave potvrdu da su završili službovanje u jedinicama izvan Jugoslavije. Oficiri VJ koji su služili u VRS zadržali su vojne legitimacije VJ, a legitimacije VRS izdate su im tek posle potpisivanja Dejtonskog mirovnog sporazuma 1995. godine.
16. U nekim slučajevima, vojnici koji su započeli vojnu službu u VRS i SVK upućivani su u SRJ da se u VJ obučavaju za oficire. Po dobijanju statusa oficira, primani su u VJ kao oficiri dodeljeni 30. i 40. kadrovskom centru Generalštaba VJ, koji su dalje regulisali njihovo službovanje, isplaćivali im plate i donosili konačne odluke o budućim unapređenjima.
17. U nekim slučajevima, oficirima je, na njihov zahtev, dozvoljavano da se vrate na svoje prvobitne dužnosti u VJ. Kada je sukob završen, Ratko Mladić je sa **Momčilom PERIŠIĆEM** dogovorio da se mnogi viši oficiri VRS koji su služili pod njegovom komandom preko 30. kadrovske centra vrate u regularne jedinice VJ.

Unapređenja oficira Vojske Jugoslavije koji su služili u SVK i VRS

18. VJ je vršila dalju obuku i unapređivanje oficira koji su služili u SVK i VRS. Unapređenja tog prekomandovanog ljudstva podizala su moral oficira koji su služili izvan regularne VJ i pospešivala razvoj oficirskog sastava VRS, odnosno SVK.
19. **Momčilo PERIŠIĆ** je redovno dobijao preporuke za unapređenje oficira VJ koji su služili u SVK i VRS. U većini slučajeva, te preporuke su dolazile od viših oficira koji su i sami pripadali 30. i 40. kadrovskom centru Generalštaba VJ i koji su operativno rukovodili prekomandovanim oficirima VJ. Ponekad su visoki politički rukovodioci ili politički entiteti u Republici Srpskoj i Republici Srpskoj Krajini unapređivali više oficire VJ koji su služili u njihovim armijama. U mnogim slučajevima, ti oficiri su nominalno unapređivani u SVK i VRS, a ostali pripadnici njihovih snaga mogli su da im se obraćaju po tom višem činu pre nego što bi u VJ bila doneta konačna odluka o njihovom unapređenju. Za sve činove od potpukovnika naniže, **Momčilo PERIŠIĆ** je donosio konačnu odluku po tim preporukama.
20. U slučaju oficira unapređenih u čin generala, jugoslovenski zakon je predviđao da predsednik VSO odluči po predlogu načelnika Generalštaba VJ. **Momčilo PERIŠIĆ** je obavestavao VSO o tome da li je saglasan sa tim preporukama ili ne.

U većini slučajeva, **Momčilo PERIŠIĆ** je predlagao da VSO usvoji te preporuke; ponekad je preporučivao da određeni oficiri ne budu unapređeni ili je tražio da se odluka odgodi kako bi imao vremena da proceni podobnost određenog oficira. VSO je najčešće usvajao predloge **Momčila PERIŠIĆA** i, shodno tome, prihvatao, odbacivao ili odlagao predloženo unapređenje.

21. Pripadnici VJ, SVK i VRS obično su taj tajni proces zvali "verifikacija". O svim pitanjima vezanim za regulisanje njihove službe odlučivalo se na osnovu važećih propisa VJ. Po žalbama na takve odluke mogao je da rešava samo Vrhovni vojni sud u Beogradu na osnovu jugoslovenskih vojnih zakona. Služba većine najviših oficira u VRS i SVK regulisala se na taj način, što je detaljno opisano u Prilogu E ovoj Optužnici. Neki od tih raspoređenih oficira sprovodili su svoja ovlašćenja čineći zločine opisane u ovoj Optužnici.
22. Dva uzastopna ministra odbrane Republike Srpske dobijala su platu i beneficije od 30. kadrovske centra Generalštaba VJ. Ključni članovi Glavnog štaba VRS i svi komandanti korpusa VRS dobijali su plate od 30. kadrovske centra Generalštaba VJ, koji je takođe regulisao njihovo službovanje.
23. Slično tome, ključni članovi Glavnog štaba SVK i drugi viši oficiri, uključujući i komandanta, dobijali su plate i beneficije od 40. kadrovske centra Generalštaba VJ, koji je takođe regulisao njihovo službovanje.

Obezbeđivanje materijalne i logističke pomoći SVK i VRS

24. U periodu kada je bio načelnik Generalštaba VJ, **Momčilo PERIŠIĆ** je nastavio da sprovodi politiku VSO i njegovih članova, obezbeđujući velike količine naoružanja, municije, materijala i druge logističke pomoći potrebne za činjenje zločina. Pružena pomoć bila je obimna i značajna, a davana je nezavisno od toga da li je trebalo da se upotrebi za legitimna borbena dejstva ili za činjenje zločina. **Momčilo PERIŠIĆ** je tu pomoć obezbeđivao neposredno, radnjama koje je preduzimao lično, ili preko radnji koje su preduzimali njegovi potčinjeni.
25. **Momčilo PERIŠIĆ** je bio lično upoznat s konkretnim zahtevima koje su upućivali SVK i VRS. U nekim slučajevima, **Momčilo PERIŠIĆ** je odgovarao na direktne zahteve Ratka Mladića za logističku pomoć i dogovarao sastanke između Mladića i drugih članova vlade SRJ radi razgovora o njegovim vojnim potrebama. Pomoć VRS i SVK bila je u toj meri integrisana u budžetski sistem VJ da je vođen zajednički knjigovodstveni bilans materijala dodeljenog VJ, VRS i SVK.
26. VJ je obezbeđivala uglavnom neprekidnu materijalnu i logističku podršku, uključujući naoružanje, municiju i drugu borbenu opremu. VJ je obezbeđivala i održavala jedinstven sistem protivvazdušne odbrane, integrisan sa VRS. Godine 1994. **Momčilo PERIŠIĆ** je lično predložio da se za VRS obezbedi sistem protivvazdušnog naoružanja.
27. VJ je obezbeđivala i održavala integrisani komunikacioni sistem koji je višim oficirima triju armija omogućavao da međusobno neometano komuniciraju. VJ je omogućavala isporuke sirovina fabrikama oružja i municije u Republici Srpskoj i, po potrebi, stavljala na raspolaganje objekte za testiranje. VJ je za VRS i SVK obezbeđivala potrebne rezervne delove za vojnu opremu i tehničare koji su održavali i popravljali tu vojnu opremu. VJ je održavala opremu VRS u svojim objektima, a deo svoje opreme slala u RS na održavanje i popravku.

28. VJ je VRS i SVK snabdevala velikim količinama goriva u vojne svrhe. VJ je obezbeđivala sanitetski materijal, lečenje i objekte za ranjene i povređene pripadnike VRS, uključujući njihovu hospitalizaciju u vojnim bolnicama VJ. VJ je pripadnicima VRS i SVK obezbeđivala školovanje i obuku. VJ je borcima VRS obezbeđivala prehrambene artikle. VJ je borcima VRS i SVK obezbeđivala uniforme. VJ je pružala pomoć porodicama vojnih lica koja su služila u VRS i SVK. VJ je isplaćivala plate građanskim licima na službi u VRS i SVK.

Klima nekažnjivosti

29. **Momčilo PERIŠIĆ** je imao profesionalnu vojnu obavezu da se postara da njegovi potčinjeni, angažovani u borbenim dejstvima u VRS i SVK, održavaju disciplinu. On je imao zakonsku i profesionalnu obavezu da preduzme sve neophodne mere kako bi sprečio ili kaznio činjenje zločina od strane svojih potčinjenih iz 30. i 40. kadrovske centra Generalštaba VJ.
30. Kao načelnik Generalštaba VJ od 26. avgusta 1993. i dalje tokom perioda na koji se odnosi ova Optužnica, **Momčilo PERIŠIĆ** je bio svestan činjenice da su neki njegovi potčinjeni na službi u SVK i VRS u više navrata kršili međunarodno krivično pravo. Tokom tog perioda, **Momčilo PERIŠIĆ** nije preduzeo nikakve mere da spreči činjenje tih zločina i, mada je znao da se oni čine, nije preduzeo nikakve mere da kazni počinioce.
31. Potčinjeni **Momčila PERIŠIĆA** bili su svesni toga da on ne preduzima mere da spreči činjenje zločina od strane nekih svojih potčinjenih i da ih kazni. Model koji je on dosledno i dugo sledio, a koji se svodio na to da ne sprečava kršenja međunarodnog krivičnog prava od strane pripadnika VJ koji su služili u SVK i VRS, ne sprovodi istrage o njima i ne kažnjava ih, stvorio je klimu nekažnjivosti u kojoj su njegovi potčinjeni smatrali da te zločine mogu da čine bez straha od sankcija. Stvaranje te klime nekažnjivosti predstavlja pomaganje i podržavanje, jer je omogućilo i podstaklo činjenje zločina navedenih u ovoj Optužnici.

Saznanja

32. Tokom perioda na koji se odnosi ova Optužnica, **Momčilo PERIŠIĆ** je imao konkretna saznanja o tome da se ljudstvo i logistička pomoć koje je obezbeđivao VRS dobrim delom koriste za činjenje zločina u Sarajevu i Srebrenici, uključujući protivpravno lišavanje života i prisilno premeštanje. On je bio lično upoznat s ekstremnim nacionalističkim karakterom mnogih pripadnika VRS i njihovom sklonošću da vrše progone. **Momčilo PERIŠIĆ** je lično bio upoznat s time da VRS saraduje s paravojnim snagama i da ih koristi. **Momčilo PERIŠIĆ** je lično bio upoznat s navodima o određenim zločinima i navodima protiv konkretnih oficira. Redovno su mu dostavljani primerci dnevnih izveštaja o situaciji iz VRS i imao je neposrednu komunikaciju s oficirima VRS, uključujući s Ratkom Mladićem.
33. Tokom perioda na koji se odnosi ova Optužnica, VJ je imala sopstveni obaveštajni aparat koji je aktivno radio na prikupljanju informacija o svemu što se dešavalo u sukobima u BiH i Hrvatskoj. Taj aparat je **Momčilu PERIŠIĆU** dostavljao redovne i blagovremene izveštaje o događajima. Generalštab VJ je dobijao obaveštajne izveštaje i od obaveštajnih organa VRS. U ostale faktore koji su doprinosili obaveštenosti **Momčila PERIŠIĆA** o zločinima koji su činjeni od strane pripadnika VJ ili sredstvima iz materijalne i logističke pomoći VJ spadaju:
- a. izveštaji oficira VJ poslatih u SVK i VRS;

- b. funkcioneri vlade SRJ održavali su redovne kontakte sa rukovodiocima bosanskih Srba;
- c. tokom perioda na koji se odnosi ova Optužnica, bilo je brojnih izveštaja u sredstvima informisanja, kao i izveštaja nevladinih organizacija, koji su sadržavali navode o zločinačkom postupanju;
- d. počev od 1994. godine, MKSJ je podigao niz optužnica u kojima su sadržani navodi o teškim krivičnim delima koja su, u nekim slučajevima, počinila vojna lica dodeljena 30. i 40. kadrovskom centru Generalštaba VJ.

Član 7(3) Statuta Međunarodnog suda

34. **Momčilo PERIŠIĆ** je bio načelnik Generalštaba VJ od 26. avgusta 1993. do 24. novembra 1998. i, pod nadležnošću VSO, vršio je efektivnu kontrolu nad VJ (*de jure* i *de facto*). Kao takav, u svojstvu nadređenog starešine i shodno članu 7(3) Statuta Međunarodnog suda, on snosi individualnu krivičnu odgovornost za to što nije sprečio ili kaznio protivpravna dela svojih podređenih u VJ, kako se navodi u ovoj Optužnici.
35. Podređeni **Momčila PERIŠIĆA**, po međunarodnom pravu, jesu ona vojna lica koja je imao stvarnu mogućnost da spreči u činjenju zločina i da ih za njih kazni. To su, između ostalih, sledeći:
- a. svi pripadnici VJ koji su raspoređeni ili prekomandovani u VRS i SVK preko 30. i 40. kadrovskog centra Generalštaba VJ, bez obzira na to da li je dnevno operativno rukovođenje tim pripadnicima bilo preneto ili prebačeno na komandante tih armija, i kojima je VJ nastavila da isplaćuje plate i za koje je zadržala pravo donošenja konačne odluke o unapređenju ili prestanku službe;
 - b. bivši pripadnici JNA koji su se priključili novoformiranoj SVK i VRS i koji su postali oficiri u 30. i 40. kadrovskom centru Generalštaba VJ, koje je VJ nastavila da plaća za službu u SVK i VRS i za koje je zadržala pravo donošenja konačne odluke o unapređenju ili prestanku službe. Takav odnos subordinacije postojao je zbog toga što je **Momčilo PERIŠIĆ** imao stvarnu mogućnost da spreči ili kazni njihovo kažnjivo ponašanje, kako se navodi u paragrafu 37 ove Optužnice. Stvarna mogućnost koju je imao da spreči ili kazni kažnjivo ponašanje tih oficira bila je uporedna i istovremena sa stvarnom mogućnošću komandanata VRS i SVK, koji su operativno rukovodili tim oficirima i koji su s tim oficirima imali odnos subordinacije;
 - c. svi pripadnici VJ na službi u regularnim jedinicama VJ koji su slati na zadatke izvan SRJ ili koji su bili angažovani u aktivnostima u SRJ čija je svrha bila podrška SVK i VRS;
 - d. svi pripadnici VRS i SVK koji su svoju vojnu službu započeli u tim armijama, a koji su, pošto su u VJ prošli obuku za oficire i stekli zvanje oficira, kasnije dobijali plate i unapređenja u VJ i čiji su status regulisali 30. i 40. kadrovski centar.
36. **Momčilo PERIŠIĆ** je imao afirmativnu dužnost da kontroliše aktivnosti svojih podređenih raspoređenih na službu u 30. i 40. kadrovskom centru Generalštaba VJ

i da sprovede istragu o navodima o njihovom nedoličnom ponašanju i krivičnim delima s kojima je postao upoznat i da donese neophodne i efikasne mere da spreči činjenje zločina. Uprkos tome što je imao saznanja o navodima da pripadnici VRS i SVK čine teške zločine, nijedna istraga nije sprovedena na inicijativu **Momčila PERIŠIĆA** kako bi se utvrdilo da li pripadnici 30. i 40. kadrovsog centra snose odgovornost za te zločine.

37. **Momčilo PERIŠIĆ** je, kao načelnik Generalštaba VJ, imao ovlašćenje, odgovornost i stvarnu mogućnost da primeni disciplinske mehanizme kojima je raspolagao, a to su, između ostalih, sledeći:
- a. da inicira istrage od strane vojnih tužilaca VJ;
 - b. da uskrati unapređenja, ražaluje ili donese odluku o prestanku službe oficirima do čina potpukovnika;
 - c. da dostavi VSO odgovarajuće preporuke za oficire sa činom generala, uključujući uskraćivanje unapređenja, ražalovanje ili prestanak službe;
 - d. da izda zapovesti kojima pripadnicima VJ raspoređenim u 30. i 40. kadrovski centar konkretno zabranjuje kažnjivo ponašanje, kao što su napadi na civile i progon, i afirmiše njihovu zakonsku i profesionalnu dužnost da poštuju međunarodno humanitarno pravo;
 - e. da primeni vansudske mehanizme kako bi se istražili navodi o kažnjivom ponašanju, uključujući zahtev oficirima VJ koji služe u SVK i VRS da pred Generalštabom VJ i VSO podnesu raport i odgovore na navode o nedoličnom ponašanju;
 - f. da opozove prekomandovane oficire VJ iz SVK i VRS kada je postao svestan činjenice da su oni možda učestvovali u kažnjivom ponašanju ili da bi u budućnosti verovatno mogli da učestvuju u takvom ponašanju.
38. **Momčilo PERIŠIĆ** nije primenio nijedan od gorenavedenih disciplinskih ili preventivnih mehanizama, iako je bio lično upoznat s navodima o kažnjivom ponašanju vezanom za određene događaje i konkretne pripadnike 30. i 40. kadrovsog centra Generalštaba VJ. On je svoja ovlašćenja sprovodio selektivno, na primer, u slučaju kada su podređeni davali VRS zalihe VJ izvan okvira njegovih naređenja ili kada su oficiri koji su služili u SVK izgubili teritoriju u zapadnoj Slavoniji u sukobu s hrvatskim snagama.
39. Oficiri VJ koji su služili u VRS i RSK bili bi, u nekim prilikama, unapređeni ili penzionisani pod povoljnim okolnostima u VJ nakon što bi javnost saznala za njihovo teško kršenje dužnosti. Ti oficiri bili su, između ostalih, sledeći:
- a. general Milan Čeleketić, komandant SVK. Šest nedelja posle granatiranja Zagreba, **Momčilo PERIŠIĆ** se usprotivio njegovom unapređenju u čin general-potpukovnika, ali ne zbog tog zločina, već zato što ga je smatrao odgovornim za gubitak teritorija u zapadnoj Slavoniji koje su držali Srbi;
 - b. general Ratko Mladić, komandant Glavnog štaba VRS. On je 24. juna 1994. u VJ unapređen u čin general-pukovnika;

- c. general Stanislav Galić, komandant Sarajevsko-romanijskog korpusa. On je penzionisan u VJ 1996;
- d. general Dragomir Milošević, komandant Sarajevsko-romanijskog korpusa. On je unapređen u VJ u decembru 1995;
- e. general Radislav Krstić, komandant Drinskog korpusa. On je unapređen u VJ u decembru 1995;
- f. pukovnik Vinko Pandurević, komandant Zvorničke brigade. Pandurević je vanredno unapređen u VJ u decembru 1995;
- g. potpukovnik Dragan Obrenović, zamenik komandanta načelnika štaba Zvorničke brigade. Obrenović je vanredno unapređen u VJ u decembru 1995.

OPTUŽBE

SARAJEVO TAČKE OD 1 DO 4 UBISTVO, NEHUMANA DELA I NAPADI NA CIVILE

- 40. Od avgusta 1993. do novembra 1995. **Momčilo PERIŠIĆ** je pomagao i podržavao planiranje, pripremu i izvršenje vojne kampanje artiljerijskog i minobacačkog granatiranja i snajperskog delovanja po civilnim područjima Sarajeva i protiv njegovog civilnog stanovništva, u kojoj su ubijene i ranjene hiljade civila.
- 41. U tom periodu, komandanti Sarajevsko-romanijskog korpusa VRS, general Stanislav Galić (od 10. septembra 1992. do 10. avgusta 1994) i general Dragomir Milošević (od 10. avgusta 1994. do novembra 1995), i njihov nadređeni, general Ratko Mladić, nastavili su sveobuhvatan napad granatiranjem i snajperskim delovanjem po Sarajevu, uglavnom sa položaja na okolnim brdima.
- 42. Sarajevsko-romanijski korpus je vodio dugotrajnu kampanju granatiranja i snajperskog delovanja po Sarajevu, u toku koje su civili bili ili konkretno gađani ili izlagani nasumičnoj vatri otvaranoj po područjima u kojima se znalo da ima civila. Konkretni slučajevi granatiranja navedeni su u Prilogu A ove Optužnice. Konkretni slučajevi snajperskog delovanja navedeni su u Prilogu B ove Optužnice.
- 43. Te zločine su delom planirali, podsticali, naređivali, počinili i pomagali pripadnici 30. kadrovske centra Generalštaba VJ, uključujući, između ostalih, generala Ratka Mladića, komandanta VRS; generala Stanislava Galića, komandanta Sarajevsko-romanijskog korpusa (do avgusta 1994); i generala Dragomira Miloševića, komandanta Sarajevsko-romanijskog korpusa (posle avgusta 1994). Kao pripadnici 30. kadrovske centra VJ, ti i drugi oficiri umešani u te zločine dobijali su plate od VJ. Činove koje su imali i koji su im omogućavali da budu na položajima vlasti potrebnim da bi se planirali, podstakli, naredili, počinili i na druge načine pomogli i podržali gorenavedeni zločini verifikovala je i regulisala VJ.
- 44. General **Momčilo PERIŠIĆ** je pomagao i podržavao zločine koji obuhvataju protivpravno lišavanje života, nehumana dela i napade na civilno stanovništvo,

znajući da će se pomoć koju je dostavljao koristiti za činjenje tih zločina. Njegove konkretne radnje pružanja pomoći podrazumevale su sledeće:

- a. sprovođenje ovlašćenja kao načelnika Generalštaba VJ da obezbedi i plaća visoke oficire odgovorne za zločine počinjene tokom opsade Sarajeva;
- b. sprovođenje ovlašćenja da obezbedi znatnu količinu naoružanja, municije i logističke podrške koju je VRS koristila delom za izvršenje zločina počinjenih tokom opsade Sarajeva;
- c. činjenicu da nije sproveo svoja ovlašćenja i izvršio obavezu da spreči i kazni kažnjivo ponašanje i ojača vojnu disciplinu, čime je među pripadnicima 30. kadrovske centra Generalštaba VJ raspoređenim na dužnosti u BiH stvorio klimu nekažnjivosti;
- d. sprovođenje ovlašćenja da rasporedi pripadnike redovnih jedinica VJ kao pojačanje u opsadi Sarajeva tokom operacije "Pancir-2" od decembra 1993. do februara 1994.

45. **Momčilo PERIŠIĆ** je imao razloga da zna da su njegovi podređeni, uključujući Ratka Mladića, Stanislava Galića, Dragomira Miloševića i druge oficire VJ koji su služili u VRS preko 30. kadrovske centra, učestvovali u izvršenju zločina u Sarajevu, i to na osnovu sledećih činjenica:

- a. ti zločini su obuhvatali brojna individualna krivična dela koja su u glavnom gradu BiH vršena tokom dužeg perioda;
- b. ti zločini su bili tema velike pažnje sredstava informisanja, međuvladinih organizacija, međunarodnih pregovarača i nevladinih organizacija, od kojih su mnogi svoje izveštaje zasnivali na izveštajima iz prve ruke o tim zločinima;
- c. veliku količinu logističke podrške koja je bila neophodna za činjenje tih zločina obezbedila je VJ;
- d. VJ je imala efikasan aparat za prikupljanje obaveštajnih podataka, koji je **Momčilu PERIŠIĆU** redovno dostavljao ažurirane informacije o tome šta se događa u BiH.

46. Uprkos tim činjenicama, **Momčilo PERIŠIĆ** nije pokrenuo istragu o tome kakvu ulogu su pripadnici 30. kadrovske centra Generalštaba VJ možda imali u činjenju tih zločina.

Tim činjenjem i nečinjenjem vezanim za zločine počinjene u Sarajevu, kao što je navedeno u paragrafima od 40 do 46 i u prilogima A i B ovoj Optužnici, **Momčilo PERIŠIĆ** je počinio:

Tačka 1: ubistvo, **ZLOČIN PROTIV ČOVEČNOSTI**, kažnjiv po članovima 5(a) i 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

Tačka 2: ubistvo, **KRŠENJE ZAKONA I OBIČAJA RATOVANJA**, sankcionisano zajedničkim članom 3(1)(a) Ženevskih konvencija iz 1949, kažnjivo po članovima 3 i 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

Tačka 3: nehumana dela, **ZLOČIN PROTIV ČOVEČNOSTI**, kažnjiv po članovima 5(i) i 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

Tačka 4: napade na civile, **KRŠENJE ZAKONA I OBIČAJA RATOVANJA**, sankcionisano članom 51 (2) Dopunskog protokola I i članom 13 (2) Dopunskog protokola II Ženevskih konvencija iz 1949, kažnjivo po članovima 3 i 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

ZAGREB
TAČKE OD 5 DO 8
UBISTVO, NEHUMANA DELA I NAPADI NA
CIVILE

47. Dana 2. maja 1995. i 3. maja 1995. Milan Martić je planirao, podstakao, naredio, počinio ili na drugi način pomogao i podržao planiranje, pripremu i izvršenje granatiranja civilnih područja i civilnog stanovništva u gradu Zagrebu.
48. Dana 1. maja 1995. Hrvatska vojska (u daljem tekstu: HV) izvela je napad na SVK u zapadnoj Slavoniji, koji se uobičajeno naziva operacija "Bljesak". Zbog tog napada, SVK je bila prisiljena da se povuče sa područja zapadne Slavonije, preko reke Save, u deo BiH koji su držali Srbi. U znak odmazde, Milan Martić, predsednik Republike Srpske Krajine i vrhovni komandant SVK, naredio je da se granatiraju tri hrvatska grada: Zagreb, Sisak i Karlovac.
49. Dana 2. maja 1995, otprilike u 10:25 časova, po naređenju Milana Martića, general SVK Čeleketić naredio je svojim podređenima da iz višecevnog raketnog bacača "orkan", opremljenog "kasetnim" bojevim glavama, otvore vatru sa područja Petrove gore na centralni deo Zagreba i na aerodrom (Pleso). Te rakete pale su na nekoliko lokacija u trgovačkom centru Zagreba, prevashodno na područje ulice Stara Vlačka, Trga Josipa Juraja Strossmayera i Križanićeve ulice. U toku tog protivpravnog napada, poginulo je najmanje pet, a ranjen je 121 civil.
50. Dana 3. maja 1995, otprilike u 12:10 časova, po naređenju Milana Martića, ponovo je iz višecevnog raketnog bacača "orkan", opremljenog "kasetnim" bojevim glavama, otvorena vatra sa područja Petrove gore na centar Zagreba. Rakete su pale na područje ulica Klaićeve, Medulićeve, Ilice i blizu Hrvatskog narodnog kazališta. U tom protivpravnom napadu poginula su dva, a ranjeno je četrdeset osam civila. Imena ubijenih civila navedena su u Prilogu C ove Optužnice.
51. To granatiranje nije bilo opravdano vojnom nuždom. Pogođene lokacije su ili konkretno gađane ili su pogođene u nasumičnoj vatri otvorenoj po područjima u kojima se znalo da ima civila.
52. Gorenavedene zločine su delom činili, pomagali i podržavali pripadnici 40. kadrovske centra VJ, uključujući, između ostalih, generala Čeleketića. Kao pripadnici 40. kadrovske centra VJ, ti i svi drugi oficiri umešani u te zločine dobijali su celokupne plate od VJ. Činove koje su imali i koji su im omogućavali da budu na položajima vlasti potrebnim da bi se planirali, podstakli, naredili, počinili i na druge načine pomogli i podržali gorenavedeni zločini verifikovala je i regulisala VJ.

53. **Momčilo PERIŠIĆ** je imao razloga da zna da su njegovi podređeni, uključujući Milana Čeleketića i druge oficire VJ koji su služili u SVK preko 40. kadrovske centra, učestvovali u izvršenju zločina u Zagrebu, i to na osnovu sledećih činjenica:
- ti zločini su obuhvatali ozloglašeno delo granatiranja civilnih područja Zagreba, glavnog grada Hrvatske;
 - ti zločini su bili tema velike pažnje sredstava informisanja, međuvladinih organizacija, međunarodnih pregovarača i nevladinih organizacija, od kojih su mnogi svoje izveštaje zasnivali na izveštajima iz prve ruke o tim zločinima;
 - VJ je imala efikasan aparat za prikupljanje obaveštajnih podataka, koji je **Momčilu PERIŠIĆU** redovno dostavljao ažurirane informacije o tome šta se događa u Hrvatskoj.
54. Uprkos tim činjenicama, **Momčilo PERIŠIĆ** nije pokrenuo istragu o tome kakvu ulogu su pripadnici 40. kadrovske centra VJ možda imali u činjenju tih zločina.

Tim činjenjem i nečinjenjem vezanim za zločine počinjene u Zagrebu, kao što je navedeno u paragrafima od 47 do 54 i u Prilogu C ovoj Optužnici, **Momčilo PERIŠIĆ** je počinio:

Tačka 5: ubistvo, **ZLOČIN PROTIV ČOVEČNOSTI**, kažnjiv po članovima 5(a) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

Tačka 6: ubistvo, **KRŠENJE ZAKONA I OBIČAJA RATOVANJA**, sankcionisano zajedničkim članom 3(1)(a) Ženevskih konvencija iz 1949, kažnjivo po članovima 3 i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

Tačka 7: nehumana dela, **ZLOČIN PROTIV ČOVEČNOSTI**, kažnjiv po članovima 5(i) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

Tačka 8: napade na civile, **KRŠENJE ZAKONA I OBIČAJA RATOVANJA**, sankcionisano članom 51 (2) Dopunskog protokola I i članom 13 (2) Dopunskog protokola II Ženevskih konvencija iz 1949, kažnjivo po članovima 3 i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

SREBRENICA TAČKE OD 9 DO 13 PROGON, UBISTVO, ISTREBLJIVANJE I NEHUMANA DELA

55. Dana 8. aprila 1993. Međunarodni sud pravde naložio je Saveznoj Republici Jugoslaviji da preduzme sve neposredne mere u okviru svojih nadležnosti i spreči izvršenje zločina genocida u BiH. Dana 16. aprila 1993. Savet bezbednosti Ujedinjenih nacija doneo je Rezoluciju br. 819, kojom je potvrđen nalog Međunarodnog suda pravde, kao i suverenost, teritorijalni integritet i politička nezavisnost Republike BiH. Rezolucijom br. 819 Savet bezbednosti je, ukazujući na to da dalje vojne operacije bosanskih Srba protiv Srebrenice i u istočnoj Bosni

- uključuju protivpravne napade na civile, postavio nekoliko zahteva. Savet bezbednosti je tražio da se zaustave napadi i, dalje, da "Savezna Republika Jugoslavija (Srbija i Crna Gora) odmah prestane da isporučuje naoružanje, opremu i usluge paravojnim jedinicama bosanskih Srba u Republici Bosni i Hercegovini".
56. Dana 8. marta 1995. Radovan Karadžić, kao vrhovni komandant VRS, izdao je Operativnu direktivu br. 7, kojom je VRS naloženo da eliminiše muslimanske enklave Srebrenicu i Žepu, u cilju ostvarenja "šest strateških ciljeva" od 12. maja 1992. Dana 2. jula 1995. VRS i druge snage bosanskih Srba, kojima je komandovao i rukovodio general Ratko Mladić, napale su srebreničku enklavu. Napad na enklavu nastavljen je do 11. jula 1995, kada su general Ratko Mladić, VRS i druge snage bosanskih Srba kojima je Mladić komandovao i rukovodio, ušli u Srebrenicu. **Momčilo PERIŠIĆ** je znao da je taj napad planiran. **Momčilo PERIŠIĆ** je takođe znao da će u Srebrenici neki pripadnici VRS učestvovati u kažnjivom ponašanju protiv civilnog stanovništva, bosanskih Muslimana, posle njenog zauzimanja; kažnjivom ponašanju koje je podrazumevalo progon, prisilno premeštanje i ubijanje.
57. Od 12. jula do otprilike 20. jula 1995. hiljade muškaraca bosanskih Muslimana zarobljeni su od strane snaga bosanskih Srba, kojima je komandovao i rukovodio general Ratko Mladić, ili su im se predali. Preko 7.000 zarobljenika bosanskih Muslimana, zarobljenih u okolini Srebrenice, pogubljeno je po kratkom postupku od 13. jula do 19. jula 1995, a mnogi od njih pokopani su u masovne grobnice. Od otprilike 1. avgusta 1995. do 1. novembra 1995. jedinice VRS, kojima je komandovao i rukovodio general Ratko Mladić, učestvovala su u organizovanoj i sveobuhvatnoj akciji prikrivanja tog ubijanja tako što su na izolovanim lokacijama ponovo pokopavale leševe ekshumirane iz primarnih masovnih grobnica. To ubijanje je rezimirano u Prilogu D ovoj Optužnici. Od jula 1995. nadalje, VRS je otprilike 25.000 civila, žena, dece i staraca bosanskih Muslimana, prisilno premestila iz Potočara i sa drugih područja oko Srebrenice u Kladanj i druga nesrpska područja BiH.
58. Gorenavedene zločine su delom planirali, podsticali, naredili, počinili i pomagali pripadnici 30. kadrovske centra VJ, uključujući, između ostalih, sledeće: generala Ratka Mladića, komandanta VRS; generala Milenka Živanovića, komandanta Drinskog korpusa do 13. jula 1995. u 20:00 časova; generala Radislava Krstića, načelnika štaba i zamenika komandanta Drinskog korpusa do 13. jula 1995. u 20:00 časova, a posle toga komandanta Drinskog korpusa; pukovnika Ljubišu Bearu, načelnika za bezbednost Glavnog štaba VRS; pukovnika Vujadina Popovića, pomoćnika komandanta za bezbednost Drinskog korpusa; pukovnika Vidoja Blagojevića, komandanta Bratunačke brigade; pukovnika Vinka Pandurevića, komandanta Zvorničke brigade; Dragana Jokića, načelnika inženjerije Zvorničke brigade; potpukovnika Dragana Obrenovića, zamenika komandanta i načelnika štaba Zvorničke brigade; te razne druge pojedince i elemente vojnih jedinica, uključujući, između ostalih, sledeće: 10. diverzantski odred, 65. zaštitni puk, Bratunačku brigadu; Zvorničku brigadu; Vlaseničku brigadu i 5. inženjerijski bataljon. Ti zločini su počinjeni u okviru udruženog zločinačkog poduhvata u kojem su učestvovali pripadnici VRS, pripadnici policije Republike Srpske i neki politički rukovodioci kako iz SRJ, tako i iz RS.

59. Svi gorenavedeni oficiri, kao pripadnici 30. kadrovskeg centra Generalštaba VJ, dobijali su celokupne plate od VJ. Činove koje su imali i koji su im omogućavali da budu na položajima vlasti potrebnim da bi se planirali, podstakli, naredili, počinili i na druge načine pomogli i podržali gorenavedeni zločini verifikovala je i regulisala VJ.
60. General **Momčilo PERIŠIĆ** je pomagao i podržavao zločine koji obuhvataju protivpravno lišavanje života, nehumana dela i prisilno premeštanje, znajući da će se pomoć koju je dostavljao koristiti za činjenje tih zločina. Njegove konkretne radnje pružanja pomoći podrazumevale su sledeće:
- a. sprovođenje ovlašćenja kao načelnika Generalštaba VJ da obezbedi i plaća više oficire odgovorne za prisilno premeštanje, nehumana dela i ubijanje u Srebrenici;
 - b. sprovođenje ovlašćenja da obezbedi znatnu količinu naoružanja, municije i logističke podrške koju je VRS koristila delom za izvršenje gorenavedenih zločina;
 - c. dozvoljavanje oficirima Užičkog korpusa VJ da pomažu u planiranju i pripremi zauzimanja enklave Srebrenica;
 - d. sprovođenje ovlašćenja dana 13. jula 1995. ili približno tog datuma u naređenju da se tridesetak oficira VJ javi Glavnom štabu VRS radi raspoređivanja u BiH, uključujući područje Srebrenice.
 - e. sprovođenje ovlašćenja u obezbeđenju tajne obuke u Jugoslaviji (decembar 1994) i Republici Srpskoj (mart-april 1995) pripadnicima 10. diverzantskog odreda, koji su neposredno učestvovali u mnogim ubijanjima;
 - f. sprovođenje ovlašćenja u obezbeđenju granice između Srbije i Bosne na području Srebrenice kako bi se sprečilo da Muslimani iz Srebrenice pobegnu u Srbiju i da se vrate oni koji su prešli granicu;
 - g. činjenicu da nije sproveo svoje ovlašćenje i izvršio dužnost u sprečavanju i kažnjavanju kažnjivog ponašanja i jačanja vojne discipline, čime je među pripadnicima 30. kadrovskeg centra VJ raspoređenih na dužnosti u BiH stvorio klimu nekažnjivosti.
61. **Momčilo PERIŠIĆ** je imao razloga da zna da su njegovi podređeni, uključujući Ratka Mladića, Radislava Krstića, Milenka Živanovića, Ljubišu Bearu, Vujadina Popovića, Vidoja Blagojevića, Vinka Pandurevića, Dragana Jokića, Dragana Obrenovića i druge oficire VJ koji su služili u VRS preko 30. kadrovskeg centra Generalštaba VJ, učestvovali u izvršenju zločina u Srebrenici, i to na osnovu sledećih činjenica:
- a. ti zločini doveli su do ubistva više od 7.000 muškaraca i mladića i prisilnog premeštanja otprilike 25.000 osoba, pa predstavljaju najzloglasniji zločin počinjen tokom sukoba u bivšoj Jugoslaviji;
 - b. ti zločini počinjeni su na područjima blizu granice sa SRJ;
 - c. ti zločini počinjeni su posle zauzimanja Srebrenice, enklave koju je Savet bezbednosti Ujedinjenih nacija 16. aprila 1993. odredio kao "zaštićenu zonu";

- d. ti zločini bili su tema velike pažnje sredstava informisanja, međuvladinih organizacija, međunarodnih pregovarača i nevladinih organizacija;
- e. **Momčilo PERIŠIĆ** je odranije znao za sklonost VRS da čini zločine u cilju ostvarenja "šest strateških ciljeva" ;
- f. VJ je imala efikasan aparat za prikupljanje obaveštajnih podataka, koji je **Momčilu PERIŠIĆU** redovno dostavljao ažurirane informacije o tome šta se događa u BiH.

62. Uprkos tim činjenicama, **Momčilo PERIŠIĆ** nije pokrenuo istragu o tome kakvu su ulogu pripadnici 30. kadrovske centra VJ možda imali u činjenju tih zločina.

Tim činjenjem i nečinjenjem vezanim za zločine prisilnog premeštanja i ubijanja počinjene u Srebrenici, kao što je navedeno u paragrafima od 55 do 62 i u Prilogu D ovoj Optužnici, **Momčilo PERIŠIĆ** je počinio:

Tačka 9: ubistvo, **ZLOČIN PROTIV ČOVEČNOSTI**, kažnjiv po članovima 5(a) i 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

Tačka 10: ubistvo, **KRŠENJE ZAKONA I OBIČAJA RATOVANJA**, sankcionisano zajedničkim članom 3(1)(a) Ženevskih konvencija iz 1949, kažnjivo po članovima 3 i 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

Tačka 11: nehumana dela, **ZLOČIN PROTIV ČOVEČNOSTI**, kažnjiv po članovima 5(i) i 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

Tačka 12: progoni na političkoj, rasnoj i verskoj osnovi, **ZLOČIN PROTIV ČOVEČNOSTI**, uključujući ubistvo, okrutno i nečovečno postupanje i prisilno premeštanje, kažnjiv po članovima 5(h) i 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

Tačka 13: istrebljivanje, **ZLOČIN PROTIV ČOVEČNOSTI**, kažnjiv po članovima 5(b) i 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda.

OPŠTI NAVODI

- 63. Tokom 1990. i 1991. sve veći nacionalizam i međuetničke napetosti karakterisalo je to što su politički, policijski i vojni rukovodioci preduzeli definitivne korake koji će dovesti do raspada Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije i odvajanja četiri od šest njenih konstitutivnih republika. Taj raspad je bio praćen nizom oružanih sukoba koji su trajali devet godina.
- 64. Sukob u Hrvatskoj izbio je i pojačavao se tokom proleća 1991. U martu 1992. počeo je oružani sukob u BiH. Sve vreme na koje se odnosi ova Optužnica, u Hrvatskoj i BiH postojalo je stanje oružanog sukoba.
- 65. Evropska zajednica zvanično je priznala suverenost Hrvatske 15. januara 1992, a suverenost BiH 7. aprila 1992. Sjedinjene Države zvanično su priznale suverenost Hrvatske i BiH 7. aprila 1992. Dana 27. aprila 1992. republike Srbija i Crna Gora proglasile su novu Saveznu Republiku Jugoslaviju i objavile da je ona država naslednica Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije. Dana 22. maja 1992. Hrvatska i BiH postale su članice Ujedinjenih nacija.

66. Sva činjenja i nečinjenja navedena u ovoj Optužnici desila su se na teritoriji bivše Jugoslavije.
67. Sve vreme na koje se odnosi ova Optužnica optuženi **Momčilo PERIŠIĆ** i drugi pripadnici VJ, VRS i SVK imali su obavezu da se pridržavaju zakona i običaja kojima se reguliše vođenje oružanih sukoba, uključujući Ženevske konvencije iz 1949. i njihove Dopunske protokole. Sva činjenja i nečinjenja za koja se optuženi tereti u ovoj Optužnici uključivala su osobe zaštićene Ženevskim konvencijama.

68. Sva činjenja i nečinjenja za koja se optuženi u ovoj Optužnici tereti kao za zločine protiv čovečnosti bila su deo rasprostranjenog i sistematskog napada usmerenog protiv civila Hrvata, bosanskih Muslimana, bosanskih Hrvata i drugih nesrba, koji su živeli na područjima Hrvatske i BiH.

/potpis na originalu/
Carla Del Ponte,
tužilac

Dana 22. februara 2005.
U Hagu,
Holandija

[pečat Tužilaštva Međunarodnog suda]

PRILOG A

GRANATIRANJE GRADA SARAJEVA

Br.**Događaj**

- 1.) **22. januar 1994:** Tri minobacačke granate pale su na područje Alipašino polja, prva u park iza, a druga i treća ispred stambene zgrade broj 3 u Geteovoj ulici (ranije Cetinjska ulica) i zgrade broj 4 u Bosanskoj ulici (ranije ulica Klare Cetkin), gde su se igrala deca. Druga i treća granata usmrtila su šestoro dece mlađe od 15 godina i ranile jednu odraslu osobu i najmanje četvoro dece sličnog uzrasta. Vatra je otvorena sa teritorije koju je držala VRS, otprilike iz pravca zapada.
- 2.) **4. februar 1994:** Salvom od tri granate iz minobacača kalibra 120 milimetara pogodeni su civili u stambenom naselju Dobrinja. Prva granata pala je ispred stambenog bloka u ulici Oslobođenaca Sarajeva. Druga i treća granata pale su među prodavce i kupce na pijaci pod vedrim nebom iza stambenih zgrada u ulici Mihajla Pupina i ulici Oslobođenaca Sarajeva. Poginulo je 8 ljudi, među kojima je bilo i jedno dete mlađe od 15 godina, a ranjeno je najmanje 18 ljudi, uključujući dvoje dece. Vatra je otvorena sa teritorije koju je držala VRS, otprilike iz pravca istoka.
- 3.) **5. februar 1994:** Granata iz minobacača kalibra 120 milimetara pogodila je prepunu otvorenu pijacu "Markale", u civilnom delu starog grada u Sarajevu, usmrтивši najmanje 60 ljudi i ranivši više od 140 ljudi. Vatra je otvorena sa teritorije koju je držala VRS, otprilike iz pravca severa-severoistoka.
- 4.) **22. decembar 1994:** Dve granate kalibra 76 milimetara pale su jedna za drugom na buvlju pijacu u starom trgovačkom delu starog grada, Baščaršiji. Dve osobe su poginule, a sedam je povređeno. Vatra je otvorena sa položaja VRS na Trebeviću.

Br.	Događaj
5.)	24. maj 1995: Jedan projektil pao je i eksplodirao na asfaltu u ulici Safeta Zajke usmrivši dvoje i ranivši petoro ljudi. Projektil je doleteo sa jugoistoka, iz pravca Lukavice.
6.)	24. maj 1995: Modifikovana avionska bomba pala je na Majdansku ulicu. Poginula su dva civila, a šest je ranjeno. Vatra je otvorena sa teritorije VRS u Pavlovcu, iz pravca jugoistoka.
7.)	18. juni 1995: Granata iz minobacača kalibra 120 milimetara pala je na red civila koji su čekali vodu u ulici Marka Oreškovića na Dobrinji. Sedam ljudi je poginulo, a dvanaest povređeno. Vatra je otvorena iz Nedžarića, sa teritorije VRS.
8.)	1. juli 1995: Oko 21:30 časova u ulici Bunički potok eksplodirala je raketa sa fugasnom bojnomo glavom. Povređeno je trinaest ljudi. Projektil je došao sa Ilidže.
9.)	28. avgust 1995: Granata iz minobacača kalibra 120 milimetara pala je na ulicu Mula-Mustafe Bašeskije pred ulazom u gradsku tržnicu. Poginulo je najmanje 35 ljudi, a 78 je povređeno. Vatra je otvorena sa Trebevića, teritorije VRS.

PRILOG B

DEJSTVOVANJE SNAJPERA U GRADU SARAJEVU

Br.	Dogadaj
1.)	3. septembar 1993: Nafa Tarić, stara 35 godina, i njena ćerka Elma Tarić, stara 8 godina, pogođene su istim metkom u času dok su zajedno išle ulicom Ivana Krndelja u centru Sarajeva. Metak je majku ranio u levu butinu, a ćerku u desnu ruku i u abdomen.
2.)	2. novembar 1993: Dva čoveka ranjena su rafalom dok su radili na raščišćavanju Ulice braće Ribara, danas Ulica porodice Ribar, u naselju Hrasno u Sarajevu. Ramiz Velić, star 50 godina, ranjen je u levu podlakticu, a Milan Ristić, star 56 godina, ranjen je u desnu ruku i obe noge.
3.)	6. januaru 1994: Sanija Dževlan, stara 32 godine, ranjena je iz vatrenog oružja u stražnjicu, dok je vozila bicikl preko mosta u ulici Nikole Demonje u Dobrinji.
4.)	19. juni 1994: Svedokinja B-1173, stara 31 godinu, i njen sin, star 4 godine, zadobili su lake povrede u noge od metka koji je uleteo u krcati tramvaj kojim su se vozili. Tramvaj se kretao u pravcu zapada ulicom Zmaja od Bosne prema Alipašinom polju. U istom napadu, Svedok B-1174, star 36 godina, zadobio je laku povredu noge, a Svedokinja B-1175, stara 23 godine, ranjena je u levo pazuho. U trenutku kada se incident dogodio, tramvaj je bio blizu hotela "Holiday Inn".
5.)	26. juni 1994: Sanela Muratović, stara 16 godina, ranjena je iz vatrenog oružja u desno rame dok je sa drugaricom išla ulicom Đure Jakšića, danas Adija Mulabegovića, u zapadnom delu Sarajeva.
6.)	22. juli 1994: Svedok B-1177, star 13 godina, ranjen je iz vatrenog oružja u abdomen dok je sa majkom i sestrom razgledao izloge u ulici Miljenka Cvitkovića, danas Ferde Hauptmana, u naselju Čengiće Vila u Sarajevu.

Br.	Događaj
7.)	8. novembar 1994: Fata Guta, stara 54 godine, ranjena je iz vatrenog oružja u ruku dok je sa kanisterima u ruci išla po vodu na izvor Mošćanice na Gazin hanu, istočno od Sarajeva.
8.)	23. novembar 1994: Hafiza Karačić, stara 31 godinu, i Sabina Šabanić, stara 26 godina, ranjene su obe u desno rame kad je otvorena vatra na tramvaj kojim su se vozile ulicom Zmaja od Bosne, između Tehničke škole i kasarne "Maršal Tito".
9.)	10. decembar 1994: Derviša Selmanović, stara 49 godina, ranjena je iz vatrenog oružja u desno koleno dok je sakupljala drva za ogrev u bašti iza kuće u ulici Sedrenik, u severoistočnom delu Sarajeva.
10.)	27. februar 1995: Senad Kesmer, star 31 godinu, Alma Čehagić, stara 19 godina, Alija Holjan, star 55 godina, i drugi, ranjeni su iz vatrenog oružja dok su se vozili tramvajem ulicom Zmaja od Bosne u pravcu zapada. Tramvaj je u tom trenutku bio u blizini kasarne "Maršal Tito".
11.)	3. mart 1995: Azem Agović, star 46 godina, i Alen Gičević, star 33 godine, ranjeni su iz vatrenog oružja dok su se vozili tramvajem ulicom Zmaja od Bosne u pravcu istoka. Tramvaj je u tom trenutku bio u blizini hotela "Holiday Inn".
12.)	3. maj 1995: Šemsa Čovrk, stara 27 godina, ranjena je iz vatrenog oružja u abdomen dok je išla ulicom Josipa Kraša u Novom gradu.

PRILOG C GRANATIRANJE GRADA ZAGREBA

Br.	Dogadaj
1.)	2. maj 1995: Oko 10:25 časova rakete s kasetnim bombama ispaljene su sa područja Petrove Gore na centar Zagreba i zagrebački aerodrom. U tom napadu poginulo je najmanje pet civila i ranjeno sto četrdeset i šest. Poginule su sledeće osobe: Ivan Brodač (poznat i kao Ivan Brodar), Damir Dračić, Ivanka Kovač, Stjepan Krhen, Ana Mutevelić.
2.)	3. maj 1995: Oko 12:10 rakete s kasetnim bombama ispaljene su sa područja Petrove gore na centar Zagreba. U tom napadu poginula su dva civila i ranjeno još najmanje četrdeset i osam. Poginule su sledeće osobe: Ivan Markulin i Luka Skračić.

PRILOG D

UBIJANJE U SREBRENICI

Br.	Događaj (Srebrenica)
------------	-----------------------------

1) **Situaciono ubijanje u Potočarima:**

U Potočarima su oficiri i vojnici VRS i MUP 12. i 13. jula 1995. izvršili situaciono ubistvo više bosanskih Muslimana. Ti bosanski Muslimani su, pre nego što su ubijeni, bili zarobljeni u Potočarima. Momir Nikolić, oficir VRS, lično je nadzirao postupanje sa zarobljenicima u Potočarima i bio je prisutan i na dužnosti u Potočarima u tom periodu, zajedno sa pripadnicima Drinskog korpusa, Bratunačke brigade i MUP. Situaciono ubijanje u Potočarima za posledicu je imalo sledeće:

- 1.1) **12. juli 1995:** U šumi pored baze UN, na budačkoj strani glavnog puta, pronađena su tela devet ustreljenih muškaraca, bosanskih Muslimana.
- 1.2) **12. juli 1995:** Na oko sedamsto metara od baze UN, u jednom potoku iza "bijeke kuće", pronađena su tela devet ili deset muškaraca, bosanskih Muslimana.
- 1.3) **13. juli 1995:** U potoku pored baze UN u Potočarima, pronađena su tela šest žena, bosanskih Muslimanki, i pet muškaraca, bosanskih Muslimana.
- 1.4) **13. juli 1995:** Jedan muškarac, bosanski Musliman, odveden je iza jedne zgrade pored "bijeke kuće" i pogubljen po kratkom postupku.

12 – 17. juli 1995: U periodu između od 12. do otprilike 17. jula 1995, oko 6.000 bosanskih Muslimana, iz kolone muškaraca koji su bežali iz srebreničke enclave, zarobljeno je ili se predalo snagama VRS i MUP. Momir Nikolić je 13. jula 1995. bio prisutan na putu Bratunac-Milići i učestvovao je u zarobljavanju i pritvaranju zatočenika, bosanskih Muslimana, na tom području. Izuzev onih koji su direktno prevezeni na mesta pogubljenja, zarobljenici uhvaćeni iz kolone 13. jula 1995. odvedeni

Br.	Događaj (Srebrenica)
------------	-----------------------------

su na iste lokacije privremenog zatočenja u Bratuncu i njegovoj okolini kao i muškarci koji su izdvojeni u Potočarima.

2) **Situaciono ubijanje u Bratuncu:**

Oficiri i vojnici VRS i MUP izvršili su situaciono ubistvo više bosanskih Muslimana koji su bili privremeno zatočeni u Bratuncu po školama, zgradama i vozilima parkiranim pored puta. To situaciono ubijanje vršeno je od 12. jula do otprilike 15. jula 1995. na nekoliko različitih lokacija u Bratuncu, i to konkretno:

- 2.1) **12 – 13. juli 1995:** Počev oko 22:00 časa, te trajući i 13. jula, više od 50 muškaraca, bosanskih Muslimana, izvedeno je iz hangara iza Osnovne škole “Vuk Karadžić” u Bratuncu i pogubljeno po kratkom postupku.
- 2.2) **13. juli 1995:** Jedan duševno zaostali bosanski Musliman je u večernjim časovima izveden iz autobusa koji je bio parkiran ispred Osnovne škole “Vuk Karadžić” u Bratuncu i pogubljen po kratkom postupku.
- 2.3) **13. juli 1995:** Toga dana, u Osnovnoj školi "Vuk Karadžić", jednog bosanskog Muslimana udarali su puškom po glavi, a zatim su ga odveli i pogubili po kratkom postupku. Tokom 13. jula pogubljeni su po kratkom postupku i brojni drugi muškarci, bosanski Muslimani, zatočeni u Osnovnoj školi “Vuk Karadžić”.
- 2.4) **13 – 15. juli 1995:** Od 13. jula uveče do 15. jula ujutru, muškarci bosanski Muslimani odvođeni su često i sistematski iz osnovne škole “Vuk Karadžić” i streljani po kratkom postupku.

Oni zarobljeni bosanski Muslimani koji su preživeli privremeno zatočenje u Bratuncu prevezeni su na područje Zvornika u periodu od 13. do 15. jula

Br. Dogadaj (Srebrenica)

1995. gde su opet zatočeni i zatim pogubljeni. Pripadnici voda Vojne policije Bratunačke brigade pod komandom i kontrolom Vidoja Blagojevića i pod rukovodstvom Momira Nikolića učestvovali su u čuvanju straže i sprovođenju zatočenika na mesta zatočenja i pogubljenja u zoni odgovornosti Zvorničke brigade. Pod komandom Vidoja Blagojevića, komandanta Bratunačke brigade, Momir Nikolić je rukovodio vodom Vojne policije te brigade i vršio koordinaciju u vezi sa pitanjima prevoza, zatočenja i pogubljenja zarobljenika. Kao zamenik komandanta Zvorničke brigade, Dragan Obrenović je bio zadužen za izviđanje i pronalaženje mesta pogodnih za zatočenje i pogubljenje, kao i za pripreme za prihvata hiljada zatočenika u zonu odgovornosti njegove brigade.

3) Organizovana masovna pogubljenja:

U toku sedam dana od 12. jula do otprilike 19. jula 1995. godine, snage VRS i MUP učestvovala su u planiranom i organizovanom masovnom pogubljenju i pokopavanju hiljada zarobljenih muškaraca, bosanskih Muslimana, iz srebreničke enklave. To rasprostranjeno i organizovano ubijanje vršeno je na nekoliko različitih lokacija u Srebrenici, Bratuncu i Zvorniku i njihovoj okolini, među kojima su sledeće:

- 3.1) **12. juli 1995, Potočari:** Između fabrike cinka i "Alijine kuće", vojnici VRS i/ili MUP, po kratkom postupku su, odrublivanjem glava, pogubili približno osamdeset do stotinu muškaraca, bosanskih Muslimana. Njihovi leševi su zatim odvezeni kamionom.
- 3.2) **13. juli 1995, reka Jadar:** Oko 11:00 časova, malo odeljenje vojnika u čijem je sastavu bio najmanje jedan policajac iz Bratunca (bratunački MUP), radeći zajedno sa pojedincima i jedinicama VRS i/ili MUP, zarobili su oko 16 bosanskih Muslimana iz kolone muškaraca u povlačenju iz srebreničke enklave, prevezli ih iz Konjević Polja na jedno mesto na osami na obali Jadra i po kratkom postupku pogubili njih 15. Jedan čovek je ranjen i uspeo je da pobjegne.

Br. Dogadjaj (Srebrenica)

- 3.3) **13. juli 1995, dolina Cerske:** U ranim popodnevnim satima, vojnici VRS i/ili MUP prevezli su oko 150 muškaraca, bosanskih Muslimana, na prostor uz jedan neasfaltirani put u dolini Cerske, oko tri (3) kilometra od Konjević Polja, pogubili ih po kratkom postupku i pomoću teške mehanizacije zatrpali zemljom.
- 3.4) **13. juli 1995, skladište u Kravici:** U ranim večernjim satima, vojnici VRS i/ili MUP po kratkom postupku pogubili su više od 1.000 muškaraca, bosanskih Muslimana, zatočenih u jednom velikom skladištu u selu Kravica. Za ubijanje bosanskih Muslimana u skladištu vojnici su upotrebili automatsko oružje, ručne bombe i drugo oružje. Između 14. i 16. jula 1995. godine stigla je teška mehanizacija, kojom su leševi žrtava prebacivani u dve velike masovne grobnice u blizini sela Glogova i Ravnice. Vojnici inženjerske čete Zvorničke brigade pod rukovodstvom Dragana Jokića učestvovali su u prebacivanju i pokopavanju leševa.
- 3.5) **14. juli 1995, Orahovac (kod Lažeta):** U kasnim večernjim satima 13. jula i tokom dana 14. jula 1995, pripadnici voda Vojne policije Bratunačke brigade, radeći zajedno sa drugim pojedincima i jedinicama, prevezli su stotine muškaraca, bosanskih Muslimana, iz Bratunca i njegove okoline do škole u Grbavcima u selu Orahovac. To su bili bosanski Muslimani koji su zarobljeni iz kolone muškaraca u povlačenju iz srebreničke enklave, kao i oni koji su odvojeni u Potočarima. Dana 14. jula 1995. pripadnici VRS, među kojima su bili i pripadnici čete Vojne policije Zvorničke brigade pod komandom i kontrolom Dragana Obrenovića, učestvovali su u stražama koje su čuvale muškarce bosanske Muslimane zatočene u školi u Grbavcima i stavili im poveze na oči. U ranim popodnevnim časovima 14. jula 1995, vojna lica pripadnici VRS odvezli su te muškarce bosanske Muslimane iz škole u Grbavcima u obližnje polje, gde su ta vojna lica, a među njima i pripadnici 4. bataljona Zvorničke brigade pod komandom i kontrolom Dragana Obrenovića, naredila zatočenicima da izađu iz kamiona i po kratkom postupku ih pogubila automatskim oružjem. Pobijeno je oko 1.000 muškaraca bosanskih Muslimana. Dana 14. i 15. jula 1995, koristeći tešku

Br. Dogadjaj (Srebrenica)

mehanizaciju, pripadnici inženjerske čete Zvorničke brigade pod rukovodstvom Dragana Jokića zakopavali su žrtve u masovne grobnice na mestu pogubljenja, dok su pogubljenja i dalje trajala.

- 3.6) **14. juli 1995, škola u Petkovicima:** Pripadnici VRS i/ili MUP, prevezli su otprilike 1.000 muškaraca bosanskih Muslimana sa mesta na kojima su bili zatočeni u Bratuncu i njegovoj okolini do škole u Petkovicima. To su bili bosanski Muslimani koji su zarobljeni iz kolone muškaraca u povlačenju iz srebreničke enklave, kao i oni koji su odvojeni u Potočarima. Dana 14. jula i u ranim jutarnjim satima 15. jula 1995, pripadnici VRS i/ili MUP udarali su, tukli, zlostavljali muškarce, bosanske Muslimane, zatočene u školi i pucali u njih iz automatskog oružja. U školi u Petkovicima komandu, kontrolu i koordinaciju dužnosti vezanih za zatočenje zatvorenika vršio je Dragan

Obrenović, zamenik komandanta, koji je u odsustvu komandanta komandovao Zvorničkom brigadom.

- 3.7) **14. juli 1995, brana kod Petkovaca:** Uveče 14. jula 1995. godine ili približno u to vreme, kao i u ranim jutarnjim časovima 15. jula 1995, pripadnici VRS iz Zvorničke brigade pod komandom i kontrolom Dragana Obrenovića, uključujući i vozače i kamione iz 6. pješadijskog bataljona Zvorničke brigade, prevezli su preživjele iz grupe od oko 1.000 muškaraca, bosanskih Muslimana, iz škole u Petkovcima do mesta ispod brane kod Petkovaca. Te muškarce bosanske Muslimane vojnici VRS i/ili MUP okupili su ispod brane i po kratkom postupku pogubili ih automatskim oružjem. Ujutru 15. jula 1995. pripadnici VRS iz inženjerijske čete Zvorničke brigade, pod rukovodstvom Dragana Jokića i zajedno sa drugim pojedincima i jedinicama, koristili su rovokopače i drugu tešku mehanizaciju za pokopavanje žrtava dok su pogubljenja i dalje trajala.
- 3.8) **14 – 15. juli 1995, škola u Pilici:** Pripadnici VRS i/ili MUP prevezli su oko 1.200 muškaraca, bosanskih Muslimana, sa raznih mesta zatočenja u Bratuncu u školu u Pilici. To su bili bosanski Muslimani koji su zarobljeni u

Br. Događaj (Srebrenica)

koloni muškaraca u povlačenju iz srebreničke enklave, kao i oni koji su izdvojeni u Potočarima. Dana 14. i 15. jula 1995. godine ili približno tih datuma, pripadnici VRS pogubili su iz vatrenog oružja neke od muškaraca bosanskih Muslimana koji su stigli u školu ili su u njoj bili zatočeni.

3.9) **16. juli 1995, Dom kulture u Pilici:** pripadnici VRS iz Bratunačke brigade, pod komandom i kontrolom Vidoja Blagojevića, otišli su do obližnjeg sela Pilica, gde su, radeći zajedno sa drugim vojnim licima VRS i/ili MUP, automatskim oružjem po kratkom postupku pogubili oko 500 muškaraca u zgradi Doma kulture u Pilici. To su bili bosanski Muslimani koji su zarobljeni iz kolone muškaraca u povlačenju iz srebreničke enklave, kao i oni koji su izdvojeni u Potočarima. Dana 17. jula 1995. pripadnici VRS iz bataljona "R" Zvorničke brigade pod nadležnošću Dragana Obrenovića kao načelnika štaba Zvorničke brigade, pokupili su leševe žrtava iz Doma kulture u Pilici i odvezli ih na vojnu ekonomiju Branjevo. Dana 17. jula 1995. inženjerska četa Zvorničke brigade, pod nadležnošću Dragana Obrenovića kao načelnika štaba Zvorničke brigade i rukovodstvom Dragana Jokića, učestvovala je u pokopavanju žrtava pogubljenja iz škole u Pilici u masovnu grobnicu na vojnoj ekonomiji Branjevo.

3.10) **16. jul 1995, Kozluk:** Dana 16. jula 1995. ili pre tog datuma, vojnici VRS i/ili MUP, radeći zajedno sa drugim pojedincima i jedinicama, prevezli su oko 500 muškaraca, bosanskih Muslimana, na jedno mjesto na osami u blizini Kozluka, koje se nalazilo unutar zone odgovornosti Zvorničke brigade, i po kratkom postupku pogubili su ih automatskim oružjem. To su bili bosanski Muslimani koji su zarobljeni iz kolone muškaraca u povlačenju iz srebreničke enklave, kao i oni koji su izdvojeni u Potočarima. Dana 16. jula 1995. vojnici VRS iz inženjerske čete Zvorničke brigade, pod nadležnošću Dragana Obrenovića kao načelnika štaba Zvorničke brigade i rukovodstvom Dragana Jokića, radeći zajedno sa drugim pojedincima i jedinicama, pokopali su žrtve tog pogubljenja u obližnju masovnu grobnicu.

Br. Dogadjaj (Srebrenica)

4) Situaciono ubijanje u zonama odgovornosti Bratunačke brigade i Zvorničke brigade:

Tokom kampanje organizovanih pogubljenja i posle nje, pripadnici VRS i MUP u zoni i Bratunačke i Zvorničke brigade nastavili su da vrše situaciona ubistva zarobljenih muškaraca, bosanskih Muslimana, iz srebreničke enklave, sve do približno 1. novembra 1995. Ta situaciona ubistva u zonama Bratunačke i Zvorničke brigade obuhvatala su sledeće:

Zona Bratunačke brigade:

- 4.1) **13 – 27. juli 1995, Nova Kasaba:** Negde od 13. pa do 27. jula 1995, pripadnici VRS i/ili MUP zarobili su i pogubili 33 muškarca, bosanska Muslimana, iz kolone ljudi koji su bežali iz srebreničke enklave. Najmanje 26 od tih žrtava je pogubljeno po kratkom postupku, nakon što su ih stavili u dve neposredno pre toga iskopane grobnice. Prilikom pogubljenja, dvadeset sedam ljudi iz grupe od 33 muškarca imalo je ruke vezane na leđima. Te grobnice pronađene su u blizini sela Nova Kasaba.
- 4.2) **17 – 27. juli 1995, Glogova:** Negde od 17. jula pa do 27. jula 1995, vojnici VRS i/ili MUP, zarobili su 12 muškaraca, bosanskih Muslimana, iz kolone, povezali ih u šest parova, svima im pucali u glavu i pokopali ih u masovnu grobnicu u blizini sela Glogova.
- 4.3) **13 -14. juli 1995, supermarket u Kravici:** Tokom noći 13. na 14. juli, u blizini supermarketa u Kravici, jedan vojnik VRS i/ili MUP stavio je cev puške u usta jednom zarobljenom bosanskom Muslimanu i tog muškarca ubio po kratkom postupku. U istom vremenskom periodu, vojnici VRS i/ili MUP takođe su udarali, tukli kundacima pušaka i po kratkom postupku pogubili zarobljene bosanske Muslimane koji su bili zatočeni u kamionima kod supermarketa. Svi ti zarobljenici bili su uhvaćeni iz kolone muškaraca u povlačenju iz srebreničke enklave ili su bili odvojeni u Potočarima.

Br. Dogadjaj (Srebrenica)

5.) **Zona Zvorničke brigade**

- 5.1) **19. juli 1995, Nezuk:** Pripadnici VRS iz 16. brigade 1. krajiškog korpusa, prepotčinjeni komandi Zvorničke brigade pod rukovodstvom Dragana Obrenovića kao načelnika štaba, pod njegovim neposrednim vođstvom zarobili su desetak muškaraca, bosanskih Muslimana, iz kolone i po kratkom postupku ih pogubili automatskim oružjem na jednom mestu u blizini Nezuka.
- 5.2) **18. juli – 1. novembar 1995:** Od približno 18. jula pa do približno 1. novembra, u zonama odgovornosti Bratunačke i Zvorničke brigade, snage VRS i MUP zarobile su ili lišile života još ljudi iz kolone bosanskih Muslimana.

PRILOG E

STAREŠINE VOJSKE JUGOSLAVIJE IZ 30. I 40. KADROVSKOG CENTRA GENERALŠTABA VOJSKE JUGOSLAVIJE KOJE SU SLUŽILE U REPUBLICI SRPSKOJ I SRPSKOJ KRAJINI

Ministri odbrane Republike Srpske:

1. Izvesni ministri Ministarstva odbrane Republike Srpske dobijali su platu i beneficije od 30. kadrovsog centra Generalštaba Vojske Jugoslavije, koji im je određivao i uslove službe.
 - a. General-major Bogdan Subotić (april 1992 – januar 1993). U oktobru 1993. godine razmatrano je unapređenje Subotića u general-majora VJ. Za donošenje odluke čekao se izveštaj generala Mladića. Penzionisanje Subotića iz VJ razmatrano je 1995, da bi iz VJ zvanično otišao u penziju 3. januara 1996.
 - b. General-major Dušan Kovačević (januar 1993 – avgust 1994). U oktobru 1993. godine razmatrano je unapređenje Kovačevića u general-majora VJ. Za donošenje odluke čekao se izveštaj generala Mladića. O penzionisanju Kovačevića iz VJ razmišljalo se 1995, da bi iz VJ zvanično otišao u penziju 3. januara 1996.

Oficirski kadar Vojske Republike Srpske

2. Ključni članovi Glavnog štaba VRS, uključujući i načelnika Štaba, dobijali su platu i beneficije od 30. kadrovsog centra Generalštaba Vojske Jugoslavije, koji im je određivao i uslove službe.

Komandant Glavnog štaba:

- a. General-pukovnik Ratko Mladić. General Mladić unapređen je u čin general-pukovnika VJ 24. juna 1994. Tokom perioda na koji se odnosi ova optužnica s njim se moglo stupiti u kontakt preko telefonskog broja u Beogradu. Dana 16. juna 2001. Mladić je skinut sa evidencije profesionalnih vojnika VJ. Za potrebe službe, Mladiću je profesionalna vojna služba prestala 7. marta 2002, s tim što je profesionalne vojne službe razrešen s 28. februarom 2002.

Načelnik Glavnog štaba:

- b. General-potpukovnik Manojlo Milovanović. Godine 1994. general Milovanović unapređen je u čin general-potpukovnika VRS. Konačna odluka o unapređenju odložena je za decembar 1995, kada je unapređen u čin general-potpukovnika VJ. Kasnije će postati ministar odbrane Republike Srpske.

Načelnik organa za operativno-nastavne poslove

- c. General-major Radivoje Miletić. U junu 1995. odobren je predlog za unapređenje Miletića u čin general-majora VJ.
 - d. General-potpukovnik Bogdan Sladojević (oficir za operativne poslove, juli 1995). Sladojeviću je vojna služba prestala u martu 2002. U ukazu predsednika RS kojim je razrešen službe pominju se 30. kadrovski centar Generalštaba Vojske Jugoslavije i ispunjeni uslovi za penziju.
3. Glavni štab VRS bio je podeljen u šest osnovnih odeljenja. Načelnici svih tih odeljenja dobijali su platu i beneficije od 30. kadrovske centra Generalštaba Vojske Jugoslavije, koji im je određivao i uslove službe.

Odeljenje za ratno vazduhoplovstvo i protivvazdušnu odbranu

- a. General-major Jovan Marić. Godine 1994. Marić je nominalno unapređen u čin general-majora VRS. U to vreme VJ je konačnu odluku o njegovom unapređenju odložila za kasnije. U junu 1995. Marić je unapređen u čin general-majora VJ.

Odeljenje za bezbednost i obaveštajne poslove

- b. General-major Zdravko Tolimir. Godine 1994. Tolimir je nominalno unapređen u čin general-majora VRS. U to vreme VJ je konačnu odluku o njegovom unapređenju odložila za kasnije. U junu 1995. Tolimir je unapređen u čin general-majora VJ.
- c. General-potpukovnik Dragomir Keserović (referent za vojnu policiju iz Uprave bezbednosti, februar 1995 – oktobar 1995). Keseroviću je vojna služba prestala u martu 2002. U ukazu predsednika RS o razrešenju službe pominju se 30. kadrovski centar i ispunjeni uslovi za penziju.

Odeljenje za moral, verska i pravna pitanja

- d. General-potpukovnik Milan Gvero. Godine 1994. Gvero je nominalno unapređen u čin general-potpukovnika VRS. U to vreme VJ je konačnu odluku o njegovom unapređenju odložila za kasnije. U junu 1995. Gvero je unapređen u čin general-potpukovnika VJ. Godine 1997. odlazi u penziju iz 30. kadrovske centra VJ.

Odeljenje za mobilizaciju i kadrovske poslove

- e. Pukovnik Mićo Grubor (maj 1992 – maj 1994). Godine 1994. Grubor je unapređen u čin general-majora VRS. U to vreme VJ je razmatrala da li da pukovnika Grubora penzionise na tom višem položaju, ali je konačnu odluku odložila za kasnije. U junu 1995. odbijen je predlog da se Grubor unapredi u isti čin koji je nominalno imao u VRS.
- f. Počevši od juna 1994. general-major Petar Skrbić preuzeo je dužnosti od Grubora. U decembru 1995. Skrbić je nominalno unapređen u čin general-majora VJ.

Odeljenje za pozadinu

- g. General-potpukovnik Đorđe Đukić. Godine 1994. Đukić je nominalno unapređen u čin general-potpukovnika VRS. U to vreme VJ je konačnu odluku o njegovom unapređenju odložila za kasnije. Godine 1995. Đukić je unapređen u čin general-potpukovnika. U periodu na koji se odnosi ova optužnica, general Đukić je imao važeću vojnu knjižicu VJ i s njim se moglo stupiti u kontakt preko telefonskog broja u Beogradu.

Odeljenje za razvoj i finansije

- h. General-major Stevan Tomić. Godine 1994. Tomić je nominalno unapređen u čin general-majora VRS. U to vreme VJ je konačnu odluku o njegovom unapređenju odložila za kasnije. Godine 1995. odbijen je predlog o unapređenju Tomića u čin general-majora zbog njegovog članstva u Srpskoj demokratskoj stranci.
4. Borbene jedinice VRS bile su organizovane u šest osnovnih korpusa i ratno vazduhoplovstvo i protivvazdušnu odbranu. Komandanti svih tih formacija dobijali su platu i beneficije od 30. kadrovske centra Generalštaba Vojske Jugoslavije, koji im je određivao i uslove službe.

1. krajiški korpus

- a. General-potpukovnik Momir Talić. Godine 1993. Talić je nominalno unapređen u čin general-majora VRS. U oktobru 1993. VJ je odlučila da za konačnu odluku o njegovom unapređenju sačeka izveštaj generala Mladića. U novembru 1993, nakon što je PERIŠIĆ primio Mladićev izveštaj, Talić je unapređen u čin general-potpukovnika VJ. U periodu na koji se odnosi optužnica, sa generalom Talićem se moglo stupiti u kontakt preko telefonskog broja u Beogradu.
- b. Načelnik štaba 1. krajiškog korpusa bio je general-potpukovnik Boško Kelečević. Godine 1993. Kelečević je nominalno unapređen u čin general-majora VRS. U oktobru 1993. VJ je odlučila da za konačnu odluku o njegovom unapređenju sačeka izveštaj generala Mladića. U novembru 1993, nakon što je PERIŠIĆ primio Mladićev izveštaj, Kelečević je unapređen u čin general-majora VJ. Godine 1995. Kelečević je unapređen u čin general-potpukovnika VJ. U martu 1997. konačno je otišao u penziju iz 30. kadrovske centra.

2. krajiški korpus

- a. General-major Grujo Borić. Godine 1993. Borić je nominalno unapređen u čin general-majora VRS. U oktobru 1993. VJ je odlučila da za konačnu odluku o njegovom unapređenju sačeka izveštaj generala Mladića. U novembru 1993, nakon što je PERIŠIĆ primio Mladićev izveštaj, Borić je unapređen u čin general-majora VJ. U martu 1997. Borić je otišao u penziju iz 30. kadrovske centra.

- b. Načelnik štaba 2. krajiškog korpusa bio je pukovnik Mićo Vlaisavljević. Godine 1994. Vlaisavljević je nominalno unapređen u čin general-majora VRS. VJ je za konačnu odluku o njegovom unapređenju čekala izveštaj generala Mladića i konačno odbila da ga unapredi u čin general-majora VJ.

Istočnobosanski korpus

- a. General-major Novica Simić. Godine 1993. Simić je nominalno unapređen u čin general-majora VRS. U oktobru 1993. VJ je odlučila da za konačnu odluku o njegovom unapređenju sačeka izveštaj generala Mladića. U novembru 1993, nakon što je PERIŠIĆ primio Mladićev izveštaj, Simić je unapređen u čin general-majora VJ. U martu 2002. prestala mu je vojna služba. U ukazu predsednika RS kojim je razrešen dužnosti pominju se 30. kadrovski centar i ispunjeni uslovi za penziju.
- b. Načelnik štaba Istočnobosanskog korpusa bio je general-major Budimir Gavrić. Godine 1994. Gavrić je nominalno unapređen u čin general-majora VRS. VJ je odluku o Gavrićevom unapređenju odložila za kasnije i u prvom trenutku odbila je da ga unapredi zbog njegove veze sa SDS. U decembru 1995. unapređenje Gavrića u čin general-majora VJ konačno je odobreno. Godine 1996. Gavrić je otišao u penziju iz 30. kadrovske centra.

Sarajevsko-romanijski korpus

- a. General-major Stanislav Galić (septembar 1992 – avgust 1994). Godine 1993. Galić je nominalno unapređen u čin general-majora VRS. U oktobru 1993. VJ je odlučila da za konačnu odluku o njegovom unapređenju sačeka izveštaj generala Mladića. U novembru 1993, nakon što je PERIŠIĆ primio Mladićev izveštaj, Galić je unapređen u čin general-majora VJ. U septembru 1994. general Galić je penzionisan na zahtev generala Mladića. Uslovi pod kojima je Galić penzionisan bili su predmet polemike koja je konačno razrešena ukazom predsednika SRJ 1994.
- b. General-major Dragomir Milošević (od avgusta 1994). Godine 1994. Milošević je nominalno unapređen u čin general-majora VRS. U to vreme VJ je odluku o Miloševićevom unapređenju odložila za kasnije. Predlog za Miloševićevo unapređenje najpre je odbijen zbog njegove veze sa SDS, ali je na kraju usvojen u decembru 1995. Godine 1996. doneta je odluka da se on stavi na raspolaganje VJ kako bi se nad njim zadržala kontrola. Konačno je, u decembru 1996, otišao u penziju iz 30. kadrovske centra.
- c. General-potpukovnik Vlado Lizdek (komandant 1. romanijske pješadijske brigade, april 1993 - 1995). U martu 2002. prestala mu je vojna služba. U ukazu predsednika Republike Srpske kojim je razrešen službe pominju se 30. kadrovski centar i ispunjeni uslovi za penziju.

- d. General-major Veljko Stojanović (komandant 1. sarajevske motorizovane (mehanizovane) brigade, maj 1992 – 1996). U martu 2002. prestala mu je vojna služba. U ukazu Republike Srpske kojim je razrešen službe pominju se 30. kadrovski centar i ispunjeni uslovi za penziju.

Hercegovački korpus

- a. General-major Radovan Grubac. Godine 1993. Grubac je nominalno unapređen u čin general-majora VRS. U oktobru 1993. VJ je odlučila da za konačnu odluku o njegovom unapređenju sačeka izveštaj generala Mladića. U novembru 1993, nakon što je PERIŠIĆ primio Mladićev izveštaj, Grubac je unapređen u čin general-majora VJ.
- b. Načelnik štaba Hercegovačkog korpusa bio je pukovnik Vlado Spremo. Godine 1994. Spremo je na zahtev generala Mladića penzionisan iz 30. kadrovskog centra.

Drinski korpus

- a. General-major Milenko Živanović, komandant. U naredbi kojom je Živanović razrešen dužnosti komandanta navodi se: “Dužnost komandanta korpusa primio je general-major Krstić Milorada Radislav, a dosadašnji komandant general-major Milenko Živanović postavljen je na novu dužnost u VJ-VRS.”
- b. General-major Radislav Krstić. Dana 3. marta 1995. Vojska Jugoslavije izdala je generalu Krstiću lična dokumenta u kojima je pisalo da je on pripadnik Vojske Jugoslavije. General Krstić je za komandanta Drinskog korpusa postavljen 13. jula 1995. U toku perioda na koji se odnosi ova optužnica, s generalom Krstićem se moglo stupiti u kontakt preko telefonskog broja u Beogradu. General Krstić je unapređen u čin general-majora u decembru 1995, nekih pet meseci nakon što je javnost saznala za masakre muškaraca iz Srebrenice.
- c. Načelnik štaba Drinskog korpusa u periodu od novembra 1992. do septembra 1994. bio je pukovnik Milutin Skočajić. Godine 1994. razmatrano je unapređenje Skočajića u čin general-majora, ali o tome nije doneta odluka. Njegovo unapređenje u VJ konačno je odbijeno 1995.
- d. General-potpukovnik Svetozar Andrić. General Andrić postavljen je za načelnika štaba Drinskog korpusa počevši od 13. jula 1995. U martu 2002. prestala mu je vojna služba. U ukazu predsednika Republike Srpske o razrešenju službe pominju se 30. kadrovski centar i ispunjeni uslovi za penziju.
- e. Pukovnik Vujadin Popović, pomoćnik komandanta za bezbednost. Na početku rata u Bosni Popović bio je aktivan vojni starešina bivše JNA na službi u Kninu. Godine 1994. potpukovnik PERIŠIĆ unapredio ga je u čin majora VJ. U naredbi o unapređenju pisalo je da ona stupa na snagu 18. jula 1993. U vreme masakara u Srebrenici, u julu 1995, Popović je

bio na položaju pomoćnika komandanta za bezbednost Komande Drinskog korpusa VRS.

- f. Pukovnik Vinko Pandurević. Pandurević, komandant 1. zborničke pješadijske brigade (decembar 1992 – novembar 1996). Iz dosjea zaposlenih vidi se da je Pandurević potpadao pod 30. kadrovski centar. Pandurević je vanredno unapređen u čin pukovnika VRS u decembru 1995, nekih pet meseci nakon što je javnost saznala za masakre muškaraca iz Srebrenice. U toj naredbi izričito se navodi da je Pandurević služio u 30. kadrovskom centru Generalštaba VJ.
- g. Potpukovnik Dragan Obrenović. Obrenović, načelnik 1. zborničke pešadijske brigade (juni 1992 – novembar 1996). Iz kadrovske evidencije vidi se da je Obrenović potpadao pod 30. kadrovski centar. U januaru 1994. Obrenović, koji je bio na dužnosti u 30. kadrovskom centru, naredbom načelnika Generalštaba VJ general-potpukovnika Momčila PERIŠIĆA unapređen je u čin kapetana 1. klase. Obrenović je vanredno unapređen u čin potpukovnika VRS u decembru 1995, nekih pet meseci nakon što je javnost saznala za masakre muškaraca iz Srebrenice. U naredbi se izričito navodi da je Obrenović služio u 30. kadrovskom centru Generalštaba VJ.

Ratno vazduhoplovstvo i protivvazдушna odbrana

- a. General-major Živomir Ninković. Godine 1993. Ninković je nominalno unapređen u čin general-majora ratnog vazduhoplovstva. U oktobru 1993. VJ je odlučila da za konačnu odluku o njegovom unapređenju sačeka izveštaj generala Mladića. U novembru 1993, nakon što je PERIŠIĆ primio Mladićev izveštaj, Ninković je unapređen u čin general-majora VJ.
- b. Načelnik štaba ratnog vazduhoplovstva i protivvazdušne odbrane bio je general-major Božo Novak. Godine 1994. Novak je nominalno unapređen u čin general-majora VRS. VJ je konačnu odluku o njegovom unapređenju odložila za kasnije i konačno je odobrila u junu 1995. U septembru 1996. VJ je odlučila da opozove Novaka i stavi ga na raspolaganje VJ. Kasnije, krajem 1996, on je penzionisan iz 30. kadrovske centra.

Oficirski kadar Vojske Republike Srpske Krajine

5. Ključni članovi Glavnog štaba SVK, uključujući i njenog komandanta, dobijali su platu i beneficije od 40. kadrovske centra Generalštaba Vojske Jugoslavije, koji im je određivao i uslove službe.

Komandant SVK:

- a. General-major Mile Novaković, komandant SVK (maj 1992 – februar 1994). U oktobru 1993. VJ je odlučila da odluku o unapređenju Novakovića u čin general-majora VJ odloži za kasnije. U novembru 1993. on je unapređen u taj čin. Dana 10. februara 1995. **Momčilo**

PERIŠIĆ je odobrio odluku kojom se Novakoviću priznaje pravo na naknadu za službu pod “otežanim” uslovima u Hrvatskoj. Dana 14. februara 1995. SVK je 40. kadrovskom centru Generalštaba VJ poslala predlog za unapređenje Novakovića i 37 drugih oficira.

- b. General Milan Čeleketić, komandant SVK (februar 1994 – maj 1995). U februaru 1994. Milan Martić, tadašnji predsednik RSK, unapredio ga je u čin general-majora i imenovao ga za komandanta glavnog štaba SVK. U martu 1994. PERIŠIĆ je to primio kao predlog za unapređenje u VJ. PERIŠIĆ je odlučio da u tom trenutku ne unapredi Čeleketića, već da prati njegov rad na novom položaju komandanta pre nego što odluči da li da njegovo unapređenje u VJ podrži ili mu se suprostavi. Dana 5. maja 1994. **Momčilo PERIŠIĆ** je odobrio odluku kojom se Čeleketiću priznaje pravo na naknadu za službu pod “otežanim” uslovima. U junu 1994. Čeleketić je unapređen u čin general-majora VJ. Unapređenje nije objavljeno u javnosti kako bi se prikrila njegova veza sa VJ. Dana 10. februara 1995. PERIŠIĆ je Čeleketiću još jednom odobrio povišicu plate i naknadu. U martu 1995. Čeleketić je unapređen u čin general-potpukovnika ukazom predsednika RSK, a kasnije, u maju 1995, jednim aktom Skupštine SRK. U junu 1995. PERIŠIĆ je razmotrio predlog za unapređenje Čeleketića u čin general-potpukovnika VJ. PERIŠIĆ je taj predlog odbio jer je Čeleketića smatrao odgovornim za gubitak teritorije u RSK. U oktobru 1995. Čeleketić je penzionisan iz 40. kadrovske centra Vojske Jugoslavije.
- c. General-potpukovnik Mile Mrkšić, komandant SVK (maj – avgust 1995). U junu 1994. Mrkšić je unapređen u čin general-potpukovnika VJ i imenovan je za pomoćnika načelnika Generalštaba kopnenih snaga VJ. U februaru 1995. Mrkšić je najpre imenovan za vojnog savetnika komandanta 40. kadrovske centra, ali je ta odluka ubrzo potom povučena i on je preimenovan za savetnika saveznog ministra odbrane. Dana 18. maja 1995. postavljen je za načelnika Glavnog štaba SVK. U oktobru 1995. Mrkšić je penzionisan iz 40. kadrovske centra Vojske Jugoslavije.

Načelnik Glavnog štaba

- a. General-major Borislav Đukić, načelnik glavnog štaba (maj 1992 – februar 1994). U oktobru 1993. VJ je odlučila da odluku o predlogu za unapređenje Đukića u čin general-majora VJ odloži za kasnije. U novembru 1993. on je unapređen u taj čin. Dana 10. juna 1994. general PERIŠIĆ je doneo odluku kojom se Đukiću reguliše status u VJ. U septembru 1994. Đukić je penzionisan iz VJ kao kadrovski višak.
- b. General-major Dušan Lončar, načelnik Glavnog štaba (april 1994). Dana 12. aprila 1994. na sednici Vrhovnog saveta odbrane Republike Srpske Krajine usvojen je predlog da se pukovnik Dušan (Mitra) Lončar prerasporedi u 40. kadrovski centar i imenuje za načelnika Glavnog štaba SVK. Dana 5. maja 1994. i 6. decembra 1994. general PERIŠIĆ je doneo odluke kojima se generalu Lončaru priznaje pravo na naknadu za službu u SVK. Dana 10. decembra 1994. general Čeleketić je uputio pismo

generalu PERIŠIĆU u kojem od njega traži da izda naređenja o postavljenju izvesnog broja oficira SVK iz 40. kadrovske centra, među kojima je bio i Lončar. U junu 1995. PERIŠIĆ je razmotrio predlog za unapređenje Lončara u čin general-majora VJ. PERIŠIĆ je taj predlog odbio, jer je Lončara smatrao odgovornim za nedavni gubitak teritorija u RSK.

6. Glavni štab SVK bio je podeljen u nekoliko odeljenja. Na čelu tih odeljenja su, među ostalim, bili i neki ključni oficiri koji su platu i beneficije dobijali od 40. kadrovske centra Generalštaba Vojske Jugoslavije, koji im je određivao i uslove službe.

Pomoćnik komandanta za bezbednost:

- a. Potpukovnik Dragan Šarac. Dana 30. juna 1994. general Čeleketić je uputio izveštaj 40. kadrovske centru Generalštaba VJ koji se tiče potpukovnika VJ Dragana Šarca.

Pomoćnik komandanta za obaveštajne poslove i bezbednost

- b. Potpukovnik Dušan Smiljanić. Dana 6. decembra 1994. 40. kadrovske centar Generalštaba VJ doneo je odluku kojom se potpukovniku Smiljaniću priznaje naknada za službu u "otežanim" uslovima u Hrvatskoj. Dana 25. decembra 1994. general Čeleketić je izdao jedan dokument kojim se potvrđuje da je Smiljanić kao pripadnik Vojske Jugoslavije služio u jedinicama koje su izvodile borbena dejstva u Kninu od 15. oktobra 1993. do 27. decembra 1994.

Načelnik obaveštajne službe

- c. Pukovnik Rade Orlić (juni 1994 – decembar 1994). Pukovnik Orlić je tri puta primao naređenja o svom premeštaju iz jedinice VJ u SVK. Dok je služio u SVK, i dalje je bio unutar lanca komande VJ.

Pomoćnik komandanta za moral, verska i pravna pitanja

- d. Pukovnik Kosta Novaković. U svojoj autobiografiji pukovnik Novaković je naveo da je služio u Glavnom štabu Srpske Vojske Krajine i da je njegova stalna adresa bila Vojna pošta 4001, Beograd.

Pomoćnik komandanta za pozadinu

- e. General-major Mirko Bjelanović. U decembru 1993. general PERIŠIĆ premestio je Bjelanovića sa položaja pomorskog general-majora u 40. kadrovske centar radi službe u Krajini. U oktobru 1995. Bjelanović je penzionisan iz 40. kadrovske centra Vojske Jugoslavije.

Načelnik tehničke službe

- f. Pukovnik Ilija Sladaković. Dana 14. februara 1995. SVK je od 40. kadrovskeg centra Generalštaba VJ zatražila odluke o predlogu za unapređenje 37 profesionalnih oficira, među kojima je bio i Sladaković.
7. Borbene snage SVK bile su organizovane u šest korpusa. Komandanti svih tih korpusa dobijali su platu i beneficije od 40. kadrovskeg centra Generalštaba Vojske Jugoslavije, koji im je određivao i uslove službe.

11. istočnoslavonski korpus

- a. Pukovnik Stojan Španović bio je načelnik Štaba. Dana 5. jula 1994. general-major Milan Čeleketić potpisao je pismo upućeno 40. kadrovskeg centru Generalštaba VJ u kojem se predlaže unapređenje jednog broja profesionalnih vojnika u SVK. Pukovnik Španović je bio jedan od predloženih za unapređenje i imenovanje za načelnika Štaba.

18. zapadnoslavonski korpus

- b. Pukovnik Lazar Babić, komandant. Dana 10. decembra 1994. Čeleketić je 40. kadrovskeg centru Generalštaba VJ uputio pismo s predlogom za unapređenje pukovnika Babića u čin general-majora VJ. Tokom jedne bitke general PERIŠIĆ je tri puta zvao Babića da ga posavetuje o taktici vođenja bitke.

39. banijski korpus

- c. Pukovnik Žarko Gačić, komandant. Dana 10. decembra 1994. Čeleketić je 40. kadrovskeg centru Generalštaba VJ uputio pismo s predlogom za unapređenje pukovnika Gačića u čin general-majora VJ.

21. kordunski korpus

- d. Pukovnik Veljko Bosanac, komandant. Dana 10. decembra 1994. Čeleketić je 40. kadrovskeg centru Generalštaba VJ uputio pismo s predlogom za unapređenje pukovnika Bosanca u čin general-majora VJ.

7. kninski korpus

- e. Pukovnik Milan Đilas, komandant (1993). Dana 14. februara 1995. SVK je uputila pismo 40. kadrovskeg centru Generalštaba VJ u kojem traži unapređenje za 37 oficira. Zahtev je obuhvatao ime pukovnika Đilasa.
- f. Pukovnik Boro Poznanović, komandant (1994). Dana 10. decembra 1994. Čeleketić je 40. kadrovskeg centru Generalštaba VJ uputio pismo s predlogom za unapređenje pukovnika Poznanovića u čin general-majora VJ.

15. lički korpus

- g. Pukovnik Stevo Ševo, komandant (1994). Dana 18. aprila 1994, Martić je VJ poslao poverljivo naređenje s napomenom da bi pukovnik Ševo trebalo da bude postavljen za komandanta Ličkog korpusa.